

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Diplomová práce

Bc. Dagmar Rudolfová

**Analýza stavu volnočasových aktivit pro předškolní děti
v Novém Městě nad Metují**

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a výhradně s použitím literatury uvedené v seznamu literatury.

V Olomouci 20. února 2012

.....

Děkuji PhDr. Zuzaně Tiché, Ph.D. za odborné vedení práce, poskytování rad a materiálových podkladů k práci, ale i organizacím, rodičům i dětem, u nichž jsem prováděla výzkum.

Úvod	
Teoretická část	6
1 Vymezení základních pojmů	8
1.1 Rodina	8
1.2 Dítě v předškolním věku	9
1.3 Zájem a hra dítěte v předškolním věku	11
2 Volný čas	14
2.1 Definice volného času	14
2.2 Výchova ve volném čase a k volnému času	16
2.3 Výchova prostřednictvím aktivit volného času	17
2.4 Volný čas a práva dítěte	17
3 Zájmové vzdělávání	19
3.1 Legislativní úprava zájmového vzdělávání	19
3.2 Další subjekty pracující s dětmi v jejich volném čase	21
Praktická část	
4 Město Nové Město nad Metují	25
4.1 Občanská vybavenost	25
4.1 Organizace pracující s předškolními dětmi v jejich volném čase	27
4.1.1 Příspěvkové organizace města	27
4.1.2 Občanská sdružení	30
5 Výzkumné šetření	32
5.1 Výsledky šetření v jednotlivých organizacích	32
5.1.1 Výsledky v příspěvkových organizacích	33
5.1.2 Výsledky v občanských sdruženích	40
5.2 Vyhodnocení výsledků organizací	45
5.3 Dotazníkové šetření – rodiče ve vytypovaných zařízeních	49
5.4 Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření	65
5.5 Zhodnocení průběhu práce	75

6	Návrh opatření	76
	Závěr	77
	Seznam zkratk	78
	Seznam tabulek a grafů	70
	Seznam použitých zdrojů	80
	Seznam příloh	82
	Přílohy	
	Anotace	

Úvod

Nové Město nad Metují je město s bohatou historií, zasazeno do malebné přírody severovýchodních Čech. Jan Černčický z Kácova (zakladatel města) přijíždí každý rok na začátku září se svou družinou, aby se přesvědčil, zda jeho město i nadále vzkvétá a prosperuje.

Domnívám se, že náš zakladatel může být spokojený, ale pokud chci mít jistotu, že jsou celkově spokojeni i občané Nového Města nad Metují, je třeba se jich zeptat.

Dle předešlých ověřených teorií vím, že je třeba uspokojit několik základních potřeb každého člověka, mezi které v poslední době čím dál tím víc proniká i otázka uspokojení potřeby volného času. Naše město je po této stránce poměrně dobře vybaveno pro dospělé a starší děti, ale jak je to s našimi nejmenšími, kteří si teprve utváří své zájmy a záliby? Mají dostatečnou nabídku, ve které si společně s rodiči mohou vybrat a najít to co by i do budoucna mohlo vést ke smysluplnému trávení jejich volného času?

Při přemýšlení nad tématem své práce, jsem došla k závěru, že je vhodné zaměřit se na věkovou kategorii předškolního věku, kdy se zájem jako takový a zájem o kolektivní skupinové aktivity utváří a postupně rozvíjí.

Výzkum po dohodě s vedením města zaměřím nejprve na organizace, které aktivity pro danou kategorii nabízejí a následně na rodiče předškolních dětí, které požádám o spolupráci formou dotazníkového šetření.

Cílem diplomové práce bude vytvořit ucelený přehled o aktivitách, které město nabízí v oblasti volného času pro předškolní děti, o informovanosti rodičů o těchto aktivitách, o názorech rodičů i dětí, zda je nabídka dostatečná.

Metody, které budou použity pro dosažení cíle:

- metoda dotazování – rozhovor, dotazník,
- metoda srovnávací – umožňuje zjistit, v čem se dané jevy liší a v čem shodují,
- statistická metoda – vlastní vyhodnocení dat získaných prostřednictvím rozhovoru a dotazníků,
- introspektivní metoda – uplatnění osobních dojmů a prožitků zpracovatele.

Výstupem diplomové práce bude přijetí opatření, která vyplynou z výzkumného šetření mezi rodiči a jednotlivými organizacemi.

Tato opatření by mohla například znamenat rozšíření nabídky o aktivity, které prozatím v této oblasti chybí, nebo by opatření mohlo vést směrem k jednotlivým organizacím, o kterých rodiče prozatím neměli informace.

A v neposlední řadě by mohly výsledky šetření prospět i případnému zkvalitnění činnosti, zejména u příspěvkových organizací, které by mohly v případě rozšíření činnosti požádat zřizovatele o spolupráci.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část obsahuje 3 kapitoly, které se zabývají vymezením základních pojmů na základě studia literatury.

Praktická část obsahuje také tři kapitoly, které jsou zaměřené na informace o výzkumu, popis města Nového Města nad Metují, dále jsou zde popsány výsledky šetření, vlastní hodnocení autora a návrh opatření.

Teoretická část

1 Vymezení základních pojmů

První kapitola se zaměřuje na vymezení základních pojmů, které souvisí s daným tématem. Jde o pojmy: rodina, dítě v předškolním věku, zájem, hra, volný čas, zájmové vzdělávání. Pro přesnější formulace vlastních názorů a dalšího šetření, byly použity zdroje z odborné literatury.

1.1 Rodina

Problematiku rodiny je možno najít v odborné literatuře v takovém množství, že je třeba pečlivě zvážit, která hlediska jsou pro naši práci vhodná a smysluplná. A právě s tímto rozhodnutím vznikly i potíže při výběru, neboť všechna doporučená literatura je odborná, vhodná i smysluplná. Nakonec byli vybráni autoři, kteří jsou nejvíce oblíbení.

Stejný problém vznikl i při výběru z internetových zdrojů, neboť i zde je možno najít materiály odborné a vhodné. Při výběru bylo tedy postupováno na základě dobré zkušenosti s dřívějším vyhledáváním.

Podle Jandourka (2003) je rodina forma dlouhodobého soužití příbuzensky spojených osob, zahrnuje zejména rodiče a děti.

Dříve rodina vykonávala i přípravu potomstva na budoucí povolání, což od počátku novověku zajišťuje stát a jeho instituce. Tím se rodině značně ulehčuje, ale vede to i k určité krizi rodiny, postupně dochází k větší samostatnosti jednotlivých členů, která s sebou přináší i negativní vlivy, například vyšší rozvodovost. Přes všechny krize a problémy zůstává rodina i nadále prostředím, ve kterém jedinec prochází prvními fázemi socializace.

Dnešní moderní rodina je označována jako atomární či nukleární, podle toho, že jejím jádrem jsou rodiče a děti.

Jádro rodiny podle Matějčka (2005) tvoří rodiče a dítě a má své společenské zázemí. Pokud se rodiče projeví jako nezralí, nevyspělí či nepřipravení na svou rodinnou funkci, může se dítě stát rozdělovacím činitelem. V případě rodičů připravených a zralých se dítě stává činitelem, který rodiče a celou rodinu spojuje.

Důležitou funkci v rodině sehrávají i prarodiče, kteří patří k rodinnému společenství.

Mají svou funkci, i když ne tu hlavní a rozhodující. Vzhledem k tomu, že to jsou rodiče dnešních rodičů, bývá mezi těmito dvěma generacemi v jedné rodině velmi úzký citový vztah.

Podle Heluse (1995) je dítě v prvních letech svého života plně závislé na rodičích a rodině, rodina zde plní funkci primární skupiny a určuje směr dalšího vývoje.

Každá rodina má svou životní úroveň, tradice, názory a postavení, které se odráží v naplňování socializačního cíle. Rodina je označována vedle školy a vrstevníků za hlavního socializačního činitele působícího v dětství a dospívání.

Hofbauer (2004) uvádí, že rodina je pro rozhodující většinu dětí a mladých lidí prvotním prostředím volnočasového života a výchovy, zásadně se podílejícím na formování jejich osobnosti. Tradiční podoba rodiny dnes přináší svým příslušníkům v mnoha směrech příznivější podmínky než kdykoliv předtím, zároveň však prochází významnými změnami, tyto změny ale mohou vést i ke krizi rodiny.

To vše působí i na volnočasový život jejich příslušníků. Proměny rolí dnešních rodin ve volném čase podmiňuje řada faktorů - sociální nejistota, sociální vylučování některých skupin jejich obyvatel.

Velmi důležitou součástí harmonického vývoje osobnosti, kterému jsou dány základy v období předškolního věku, je i oblast volného času, kdy dochází k formování jeho smysluplného využívání.

Nezastupitelnými faktory jsou zde zejména:

- příklady rodičů,
- společné trávení volného času v rodině,
- citlivé sledování a cílevědomé reagování na potřeby, zájmy a nadání dětí.

1.2 Dítě v předškolním věku

Pro utvoření celkového náhledu je zde toto období hodnoceno nejprve z hlediska vývojové psychologie.

Dítě dosahuje velkého pokroku zejména v oblasti paměti, myšlení a koncentrace pozornosti. Pro vstup do školy, ke kterému dochází na konci období je důležitá psychická, tělesná a sociální zralost, která se souhrnně nazývá zralostí školní.

Důležité aspekty vývoje vedoucí ke školní zralosti jsou podle internetového zdroje rozděleny následovně:

- řeč – lepší výslovnost, méně patlavosti, větší slovní zásoba, tvoření delších vět, období otázek, které vyžadují odpovědi,
- motorika – patrné pokroky v jemné motorice (kresba, modelování, stavebnice), zlepšená pohybová koordinace - plynulé a elegantní pohyby,
- myšlení – charakteristickým rysem myšlení je určitá magičnost – dítě mění objektivní fakta podle vlastního přání,
- hra – velmi důležitá role ve vývoji dítěte, vede k utváření představ, osvojování různých rolí, zdokonalení jemné motoriky,
- sociální – rodina zůstává i nadále nejdůležitější, přidávají se další skupiny – vrstevníci ve školce, pedagogové, příbuzní, známí.

(<http://www.vaj.ic.cz/>)

Podle Matějčka (2005) dítě v období předškolního věku vyspívá po všech stránkách: tělesně, pohybově, intelektově, citově i společensky. Většinou bývá velmi aktivní, přijímá kulturní nároky své společnosti. Dochází zde k rozvoji zrakového a sluchového vnímání a k propojení jednoho s druhým.

Mezi základní charakteristiky tohoto období patří schopnost dítěte osvojovat si hygienické a kulturní návyky.

Ve většině případů chodí dítě do mateřské školy, kde poznává další sociální prostředí, ve kterém se vytvářejí prosociální vlastnosti – souhra, spolupráce, společná zábava, přátelství.

Langmeier, Krejčířová (1998) hodnotí předškolní věk v širším slova smyslu jako celé období od narození až po vstup do školy, v užším slova smyslu je toto období označováno věkem mateřské školy. S tímto označením se nedá souhlasit, vzhledem k tomu, že některé děti mateřské školy nenavštěvují.

V motorickém vývoji dochází k velkému zdokonalení, dítě je zručnější, dokáže se již samo obsluhovat, v řeči postupně mizí dětská patlavost.

Kognitivní vývoj – kolem čtyř let dítě uvažuje v celostních pojmech, úsudky jsou stále ještě vázány na názor, který má většinou charakter vizuální. Myšlení je úzce vázáno na činnost dítěte.

Emoční vývoj – důležitou součástí je sebepojetí, seberegulace, vyjadřování emocí a vývoj emočního porozumění druhým.

Období předškolního věku je označováno jako období hry, která je hlavní činností dítěte.

1.3 Zájem a hra dítěte v předškolním věku

Zájmy jsou v životě člověka důležitým nástrojem pro utváření osobnosti a pro naši práci, která je zaměřena na volnočasové aktivity, je nezbytné posouzení odborných hledisek z několika zdrojů.

Zájem podle Hartla, Hartlové (2010, s. 684):

„Zájem je zaměření na určitou činnost, s výrazným emočním doprovodem. Podněcuje myšlení, paměť, vůli, psychické procesy. Zájmy vypovídají o osobnosti a životní dráze člověka. Lidé se liší zaměřením, trvalostí, hloubkou, šířkou, intenzitou a hodnotou zájmů.“

Podle Atkinsonové, Atkinsona, Smithe, Bema, Nolen-Hoeksema (1995) je zájem z psychologického hlediska afektivně založený vztah, citové zaujetí určitým objektem, zaměřenost na předměty. Jeho podstatou je afektivní zaujetí k poznávání něčeho, spojené se zálibou zabývat se určitým předmětem jako objektem poznání.

V zájmu se spojuje: mobilizace pozornosti, citový vztah, snahová tendence.

Vlastnosti zájmů - intenzita, šíře, činnost, diferencovanost, trvalost.

Helus (1995) považuje zájmy za významný činitel zaměřenosti osoby.

Za zájem považujeme uvědomělé, dlouhodobé a soustavné zaměření jedince na určitou oblast poznávání, kterou si jedinec sám vybere a ve které se realizuje.

Například sběratelský zájem v sobě zahrnuje několik zaměřeností najednou:

- poznávací zaměřenost – vyhledávání informací, četba, média,
- sociální zaměřenost – začlenění do určitých mezilidských vztahů – kluby sběratelů, komunikace se členy,
- prakticko-prováděcí zaměřenost – třídění objektů sbírky, popisování, porady s odborníky,

- hodnotová zaměřenost – vyzdvihování hodnot daného oboru, odmítání požitků,
- životně stylová zaměřenost – propojenost s organizováním dne, týdne, roku, životních plánů, možnost pozdějšího využití při volbě povolání,

Zájmy a jejich prohlubování sehrávají důležitou roli v celkovém pojetí osobnosti.

Zájem v tomto věku, podle Matějčka (2005), bývá většinou zaměřen na hry a hračky, které plní určitou funkci a které napodobují opravdový nástroj užívaný dospělými.

Děvčata si nejraději hrají na domácnost, kadeřnice, kosmetičky, lékařky, učitelky a jiné osobnosti. Chlapci používají nástroje, technické přístroje, zbraně, začínají s kutilstvím.

Důležitou roli i nadále sehrávají pohádky a vyprávění. Období předškolního věku můžeme nazvat vrcholnou dobou fantazie a pohádek. Na konci období dokáží děti předvést či zahrát jednoduché pohádky.

Hra v životě dítěte v předškolním věku podle Čápa (1993):

Zájmy dítěte předškolního věku jsou zaměřeny zejména na hry. Hry jsou pro vývoj dítěte velmi důležitým aspektem a v tomto období zabírají větší část dne. I v dalším vývojovém období mají hry svou důležitost, různé druhy her kladou požadavky na různé psychické procesy, stavy i vlastnosti:

- pohybové a konstrukční hry rozvíjí vnímání a senzomotorickou koordinaci,
- říkanky, básničky, písničky cvičí a rozvíjí paměť,
- stavebnice, hry různých rolí, tvůrčí hry rozvíjí myšlení,
- námětové hry rozvíjí vědomosti,
- poutavé, silně motivované hry rozvíjí pozornost a soustředění,
- kolektivní hry rozvíjí volní vlastnosti (sebeovládání, vytrvalost, rozhodnost).

Většina her má svá pravidla, která jsou již daná, nebo si je děti vytváří během her. Tato pravidla mohou být vnější a obecná, ale také vnitřní a vlastní. Při jejich nedodržování dochází ve většině případů ke konfliktům, které se musí řešit a tím si děti osvojují a přejímají společenské normy (morální, estetické). Pozvolna dochází k formování charakteru.

Z uvedených teoretických zdrojů kapitoly a praktických zkušeností je možno vyvodit a potvrdit důležitou roli rodiny v životě dítěte, zejména dítěte předškolního věku.

Rodina, vztah rodičů, ale i prarodičů sehrává nezastupitelnou roli v dalším vývoji osobnosti. Vzhledem k závažnosti tématu by nemělo být zapomínáno ani na důležitou úlohu výchovy k rodičovství, která se může na základě statistik o neúplných rodinách jevit jako nedostatečná.

I v kapitole o zájmech je možno nalézt v odborných zdrojích informace o těsném sepejetí teorie s praxí.

Na základě vlastních praktických zkušeností je možno potvrdit důležitost, kterou sehrávají zájmy a zájmová činnost v harmonickém rozvoji osobnosti. V harmonických rodinách, kde rodiče praktikují výchovu svých potomků, nenásilnou, kamarádkou, přesto důslednou formou, bývá hlavním cílem postupné utváření zralé, samostatné, plně vybavené osobnosti jejich dětí. Rozumní rodiče nepodceňují úlohu zájmových aktivit svých dětí a plně tyto aktivity podporují.

Na začátku období předškolního věku je možno pozvolna rozeznávat určité náklonosti dětí k různým činnostem, které je třeba (aby správně plnily svou funkci) podporovat a postupně rozvíjet až k samotné pravidelné zájmové činnosti.

Zároveň také není možné, aby se rodiče či další lidé, kteří se podílejí na výchově a vzdělávání, domnívali, že hra je pouze jakési dětské lenošení. Je třeba dětem poskytnout velký prostor pro hru, zejména v předškolním věku, kdy ještě nemusí řešit žádné povinnosti.

2 Volný čas

Tato kapitola je zpočátku zaměřena na ujasnění všech pojmů, které byly čerpány z odborných zdrojů, aby v závěru mohly být zhodnoceny v souvislosti s vlastními poznatky a praktickými zkušenostmi.

2.1 Definice volného času

Volný čas není možné jako takový posuzovat pouze jednostranně, například pouze z hlediska školského zařízení pro zájmové vzdělávání, ale je třeba najít srovnání s teorií v literatuře či v jiných odborných zdrojích.

Z historického hlediska není volný čas objevem moderní doby, jak uvádí Petrusek, Winkler (1997), tento prvek lze najít již v dobách antických či v období renesance. Ve 20. století došlo k navýšení volného času a ten jako takový sehrává významnou úlohu v životě celé společnosti, zejména ve výchově dětí a mládeže.

Volný čas je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život. Někdy se vymezuje jako čas, který zbývá po splnění pracovních i nepracovních povinností – to je takzvaná zbytková, reziduální teorie volného času rozšířená zejména v německé literatuře.

Podle obecné definice Petrusek et al. (1997, s. 156) se vymezuje volný čas jako:

“ Čas, v němž člověk nevykonává činnost pod tlakem závazků plynoucích ze společenské dělby práce nebo z nutnosti zachování biofyzilogického či rodinného systému “.

Do volného času se, podle Pávkové, Hájka, Hofbauera, Hrdličkové, Pavlíkové (1999), nezapočítávají samoobslužné činnosti, spánek, jídlo, hygiena a zdravotní péče.

Volný čas je možno chápat jako opak nutné práce a povinností, doby, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění.

Dohnal (2002) říká, že míra uspokojení potřeb ve volném čase závisí na individuálních potřebách jednotlivce a je individuálního charakteru.

Úkolem institucí, které se těmito potřebami jednotlivce zabývají, je pak poskytnout služby takového charakteru a na takové úrovni, aby tyto potřeby jednotlivce byly uspokojeny napříč všemi věkovými a sociálními skupinami.

Hlavní rysy volného času spočívají podle Hodaně (1997):

- ve svobodě činností, která odpovídá vůli, zájmu, potřebám a cílům,
- v nezainteresovanosti na jakémkoliv ekonomickém efektu,
- činnost, jejímž výsledkem je ekonomický zisk, nespadá do sféry volného času,
- v možnosti libovolného přerušování činnosti, tento znak podporuje individuální charakter volného času, protože přerušení aktivity závisí pouze na svobodné vůli jednotlivce.

Podle Hofbauera (2004) pronikají do aktivit ve volném čase relativně snadno vlivy a důsledky vývoje společnosti i života mladých lidí jako demokratická přeměna lidské společnosti u nás. Důležitou se zde jeví také akceptace rozdílů generačních, skupinových a individuálních zájmů.

Podle Pávkové et al. (1999) je hodnocení problematiky volného času možno vyjádřit z následujících pohledů:

- ekonomický – zohlednění investovaných prostředků a jejich návratnost, rozlišení ve výchovně-vzdělávací a komerční činnost, investice do volného času – možnost posouzení úrovně společnosti,
- sociologický a sociálně-psychologický – sledovanost možného přispění volného času k utváření mezilidských vztahů, možnost kompenzace vlivu problémových rodin,
- politický – patřičná pozornost státu zařízením pro volný čas prostřednictvím školské politiky, možnost využitelnosti majetkových, prostorových i personálních prostředků ze zdrojů města,
- zdravotně-hygienický – podpora zdravého tělesného i duševního vývoje člověka, správnost využití volného času – pozitivní projev ve zdravotním stavu člověka,
- pedagogický a psychologický – naplňování volného času smysluplnými aktivitami rekreačními a výchovně-vzdělávacími, seberealizace, sebeuspokojení.

Vážanský, Smékal (1995) a Hofbauer (2004) uvádějí podle Opachovského osm hlavních potřeb, které naplňuje člověk ve volném čase:

- rekreace – potřeba zotavení, osvěžení, zdraví,
- kompenzace – potřeba vyrovnaní, rozptýlení, potěšení,
- edukace – potřeba poznání a dalšího učení,
- kompenzace – potřeba uvědomění si sama sebe,
- komunikace – potřeba sdělení, kontakt, družnost,
- integrace – potřeba společnosti a kolektivního vztahu,
- participace – potřeba sociálního sebepojetí a angažovanosti,
- enkulturace – potřeba účasti na kulturním životě.

Z hlediska sociologického podle Hofbauera (2004) plní volný čas funkci mnohostranného rozvoje osobnosti, funkci kompenzační a odpočinkovou.

Všechny tyto základní funkce spolu souvisí, překrývají se, existují ve střídavé míře u každého člověka.

2.2 Výchova ve volném čase a k volnému času

Důležitá funkce z hlediska vývoje osobnosti je v současné době přikládána smysluplnému trávení volného času. Za neméně důležité jsou v této oblasti považovány výchovy ve volném čase a k volnému času.

Podle Hofbauera (2004) do výchovy ve volném čase patří veškeré působení v časovém prostoru, který neslouží realizaci základních biologických potřeb ani školních nebo pracovních povinností.

Dobrovolnost účasti na volnočasové činnosti umožňuje do výchovného procesu včleňovat samy děti a mladé lidi jako jeho aktivního činitele a vytvářet tak nové možnosti a specifické způsoby jejich formování.

Dále Hofbauer (2004) zahrnuje reflexi samotného volného času, cílevědomé odkrývání a využívání obsahů činností a různých způsobů jeho využívání. Výchovu k volnému času lze tak právem pokládat za klíč pro otevírání nových možností aktivit a rozvoje člověka, za motor, který celému úsilí dává potřebnou orientaci a dynamiku.

Volný čas je možno, podle Pávkové et al. (1999), chápat jako opak nutné práce a povinností, doby, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění.

2.3 Výchova prostřednictvím aktivit volného času

Podle Hofbauera (2004) směřuje výchova prostřednictvím aktivit volného času k utváření individuálních rysů účastníka činnosti a k jeho působení mezi druhými lidmi (ve vrstevnické nebo zájmové skupině, podílem na veřejném životě, v dobrovolnické práci, apod.).

Východiskem i cílem aktivit je osvojovat si nové znalosti, dovednosti a kompetence uvnitř oblasti volného času.

Současně však volnočasové aktivity tuto oblast v mnohém překračují (například přechodem od individuální zájmové orientace k volbě budoucího povolání, osvojování zdravého způsobu života nebo hodnot demokratického občanství, veřejně prospěšnou činností).

2.4 Volný čas a práva dítěte

Jasnou definici pojetí volného času v souvislosti s právy dítěte je možno nalézt v dokumentu „Úmluva o právech dítěte“ (1998), zejména v článku 31:

„Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, uznávají právo dítěte na odpočinek a volný čas, na účast ve hře a oddechové činnosti odpovídající jeho věku, jakož i na svobodnou účast v kulturním životě a umělecké činnosti.

Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, uznávají a zabezpečují právo dítěte na všestrannou účast v kulturním a uměleckém životě a napomáhají k tomu, aby dětem byly poskytovány odpovídající a rovné možnosti v oblasti kulturní, umělecké, oddechové činnosti a využívání volného času.“

(<http://www.crdm.cz/publikace/umluva/>)

Na základě výše uvedených teorií a hledisek je možno usuzovat na nezastupitelnost a nenahraditelnost volného času v lidském životě.

Dalším důležitým poznatkem pro tuto práci z teoretické oblasti je podpora důležitosti k výchově ve volném čase a k volnému času, která by měla začínat již v dětském věku. Nezanedbatelným aspektem pro další vývoj osobnosti je výchova ve volném čase a k volnému

času i z hlediska vzdělání jako přípravy na budoucí povolání, ale také dalšího vzdělávání, které by mělo každého člověka provázet po celý život.

Na základě praktických zkušeností je ale také třeba na tomto místě vyjádřit nespokojenost s nastavením podmínek pro zařízení volnočasových aktivit, které jsou uplatňovány v naší společnosti. Pokud je hlavní náplní pedagogů či jiných pracovníků v těchto zařízeních získávání finančních prostředků, které dlouhodobě chybí na základní platy, je někde chyba. Ta chyba se ve většině případů projeví na vyčerpanosti lidí, kteří berou své zaměstnání jako poslání a nepřipustí, aby se chyba systému projevila na klientovi, zejména dětském. Určitě by nemělo upadnout v zapomnění staré známé rčení: „Kdo si hraje, nezlobí“. V této zdánlivě jednoduchosti přece spočívá podstata primární prevence, nehledejme ji v přednáškách a propagačních materiálech ani v následném výměnném programu injekčních stříkaček. Samozřejmě není možné domnívat se, že kvalitní nabídka problém zneužívání návykových látek vyřeší, ale určitě ho alespoň částečně omezí.

Každá společnost by měla mít zájem na spokojenosti, všestrannosti a vzdělanosti svých občanů. Ke spokojenosti dnes již neoddiskutovatelně patří i uspokojení potřeby smysluplného trávení volného času. Zřejmě i podle toho, kolik společnost investuje do oblasti volného času, se dá poznat její úroveň.

3 Zájmové vzdělávání

Kapitola o zájmovém vzdělávání je uvozena legislativní úpravou, ve které jsou vymezeny formy a zařízení. Závěrečné shrnutí se opět věnuje porovnání a možnosti využití teoretických poznatků pro praxi.

3.1 Legislativní úprava zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání z pohledu Vyhlášky o zájmovém vzdělávání 109/2011Sbírky:

Účastník zájmového vzdělávání

„Účastníky zájmového vzdělávání jsou děti, žáci a studenti, účastníky mohou být také pedagogičtí pracovníci, zákonní zástupci nezletilých účastníků, popřípadě další fyzické osoby“.

Formy zájmového vzdělávání

„Zájmové vzdělávání lze uskutečňovat zejména těmito formami:

- a) příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tematickou rekreační činností nespojenou s pobytem mimo místo, kde právnická osoba vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání,*
- b) pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností,*
- c) táborovou činností a další činností spojenou mimo místo, kde právnická osoba vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání,*
- d) osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro děti, žáky a studenty, popřípadě i další osoby a vedení k prevenci sociálně patologických jevů,*
- e) individuální prací, zejména vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů,*
- f) využitím otevřené nabídky spontánních činností.“*

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

„Školská zařízení pro zájmové vzdělávání jsou:

- a) středisko volného času*
- b) školní klub*
- c) školní družina“*

(<http://www.msmt.cz/>)

Střediska volného času dětí a mládeže

Střediska pro volný čas dětí a mládeže zahrnují domy dětí a mládeže, stanice zájmových činností a nejrůznější kluby. Jsou zaměřena na realizaci specializovaných zájmových činností pod odborným pedagogickým vedením. Bývají organizátory jak pravidelných kroužků, tak příležitostných soutěží pro talentované jedince, prázdninových táborů, spontánních aktivit na hřištích, v hernách apod.

Umožňují účast nejen dětem, ale i mládeži, rodičům s dětmi a dalším zájemcům. Týdně projde těmito zařízeními v zájmové činnosti pravidelně 12–16% populace školního věku, další děti a mládež se zapojují do nepravidelných akcí.

Školní kluby

Školní kluby vycházejí z větší samostatnosti dětí, neboť se zaměřují na děti středního školního věku a druhého stupně základní školy v prostorách klubu (herny, počítačové pracovny, čtenářské koutky). Pracují na principu dobrovolnosti.

Školní kluby mají těžiště převážně v pravidelných kroužcích, souborech, tělovýchovných oddílech, nebo v nabídce spontánních aktivit.

Školní kluby v rámci odpočinkových činností nabízejí hry, četbu, vyprávění apod., nabízejí též rekreační sportování a pohybové hry v rámci rekreačních činností.

Potřeby a zájmy žáků se uspokojují prostřednictvím činností zájmových. Dále se zde uplatňují činnosti samoobslužné a činnosti veřejně prospěšné.

Školní družiny podle Pávkové et al. (1999)

Školní družiny se zaměřují na práci s dětmi prvního stupně základní školy a zpravidla jen nižších ročníků. Plní funkci výchovnou zdravotní a zejména sociální. Zajišťuje sociální péči a bezpečnost, kdy jsou rodiče v zaměstnání.

Školní družiny mohou organizovat zájmovou činnost v kroužcích i pro ostatní zájemce (nečleny družiny).

Z výše uvedené Vyhlášky je možno vyvodit, že školská zařízení pro zájmové vzdělávání jsou pouze tři základní uvedené typy.

Pro naši práci se budeme zaměřovat i na ostatní organizace, které se zabývají volnočasovými aktivitami zejména dětí, ale nebudeme je zařazovat pod zařízení vymezená vyhláškou. Tato zařízení tedy neposkytují zájmové vzdělávání.

3.2 Další subjekty pracující s dětmi v jejich volném čase

Kapitola se zabývá organizacemi, které se zabývají prací s dětmi ve volném čase. Dělení jednotlivých organizací není v tomto místě nezbytně nutné, proto je zde uveden jejich krátký výčet podle Pávkové et al. (1999):

Dětské domovy

Dětské domovy jsou zařízení ústavní výchovy a jedním z jejich úkolů je dbát o hodnotné využívání volného času a rozvíjení zájmů dětí a mládeže.

V dětských domovech jsou umístěny děti od 3 do 18 let, o které se rodina nechce nebo nemůže starat. Pedagogové se snaží dětem nabídnout trávení volného času srovnatelně jako v rodině. Podporují jejich zájmové činnosti.

Značný význam pro celkový rozvoj dítěte mají činnosti ve volném čase. Jedná se o rozmanité činnosti přímo v dětském domově nebo v zájmových a sportovních oddílech.

Volný čas zde bývá obohacován sportovními akcemi, výstavami, výtvarnými a praktickými činnostmi, účastí v soutěžích.

Základní umělecké školy

Základní umělecké školy připravují ke studiu na středních a vysokých školách s uměleckým zaměřením.

Zahrnují různé obory (hudební, pohybové, výtvarné, literárně-dramatické) a poskytující uplatnění dětem, mládeži i dospělým.

Jazykové školy

Jazykové školy plní funkci zájmového vzdělávání v oblasti výuky cizích jazyků. Forma výuky může probíhat například formou her.

Jazykové školy dnes nabízejí kromě výuky standardních jazyků také jazyky netradiční, například čínština, finština, atd.

Vedle běžné výuky školy zajišťují i výměnné pobyty v zahraničí, které v sobě spojují výuku jazyka s dalšími zábavnými aktivitami a tím přispívají ke smysluplnému trávení volného času.

Sdružení dětí a mládeže

Po roce 1990 vznikla celá řada nových dětských organizací a obnovily se i organizace, které byly v roce 1948 nebo v roce 1968 zakázány.

Patří sem: Junák, Pionýr, Česká tábornická unie, Duha, Hnutí Brontosaurus, YMCA.

Junák – český skaut

Sdružení vychází ze světového skautského hnutí. Posláním Junáka je působit a vést své dětské i dospělé členy k povznesení duchovní, mravní a tělesné zdatnosti tak, aby byli připraveni plnit své povinnosti vůči bližním, společnosti, vlasti.

Činnost je zaměřena zejména na turistiku a pobyt v přírodě, která vychovává k praktickým dovednostem, družnosti a sebekázni.

Pionýr

U nás vzniká v roce 1949 jako obdoba sovětské dětské organizace, základními rysy byla masovost a jednotnost.

Současný Pionýr vznikl v době rozpadu jednotné organizace a definuje se jako demokratické, dobrovolné, samostatné sdružení nezávislé na politických ideologiích. Umožňuje svým členům uspokojovat zájmy a potřeby prostřednictvím rozmanité činnosti zejména prostřednictvím pravidelné celoroční činnosti.

Česká tábornická unie

Organizace, která navazuje na trampské hnutí, sdružuje děti, mládež a dospělé na základě jejich společného zájmu.

Duha

Sdružení pořádá společné akce pro různé věkové kategorie ve městech i v přírodě. Hry jsou zaměřeny na recesi a spolupráci.

Jedná se o sdružení, které je otevřené pro jednotlivce a kolektivy zejména dětské a mládežnické, ale připouští i možnost zapojení dospělých lidí bez ohledu na věk.

Hnutí Brontosaurus

Hnutí, které je zaměřeno na ochranu a tvorbu životního prostředí, sdružující děti a mládež.

YMCA

Název YMCA je zkratka anglického názvu, v České republice pod názvem: „Křesťanské sdružení mladých lidí.“

Sdružení usiluje o plnohodnotný život mladých lidí, je křesťansky orientované, nepolitické a nevýdělečné.

Sportovní kluby

Většina z nich jsou občanská sdružení a jejich zaměření je výhradně sportovní. Sokol, Orel, Spartak, Tělovýchovné jednoty, fitness centra, pohybová studia, taneční studia, relaxační centra – jejich činnost je zaměřena na harmonický rozvoj tělesné, duševní a morální stránky osobnosti a následně i na zdravý všestranně vyspělý národ.

Organizace církví a náboženských společností

Jejich činnost má charakter výuky zaměřené na děti z rodin zejména věřících. Tato sdružení organizují i činnosti se silným sociálním rozměrem například pro rizikové skupiny dětí a mládeže.

Mateřská centra podle internetového zdroje:

Mateřská centra (dále jen MC) zřizují zpravidla matky na mateřské dovolené, které se zároveň podílejí na jejich samosprávě a zajišťují programy, umožňují matkám s malými dětmi vyjít z izolace, kam se celodenní péči o dítě dostávají. MC jsou založena na principu rodinné svépomoci a vzájemné službě, poskytují společenství, solidaritu a otevřenost všem generacím. MC nabízí pomoc svépomocí, vzájemné naslouchání, výměnu zkušeností a laické poradenství. (www.materska-centra.cz)

Na závěr kapitoly je opět možno zkonstatovat, že teorie je jakousi přípravkou pro praxi, ale literaturu je možno doplnit ještě o praktické zkušenosti zejména v rozvoji církevních spolků, které se zabývají volným časem dětí.

Občanská sdružení církevního charakteru mají na rozdíl od organizací zřizovaných na základě „Vyhlášky o zájmovém vzdělávání“ širší možnosti v získání materiálních a finančních prostředků.

Tento jev je možno postupně sledovat s vývojem společnosti, politické situace, je pevně spjat s možností církevních restitucí.

Pokud bychom toto zařadili do SWOT analýzy například ve středisku volného času, určitě bychom rozvoj církevních spolků museli zařadit jako hrozbu pro stávající nestranná zařízení.

Praktická část

Praktická část je rozdělena do tří kapitol, které poskytují základní informace o výzkumu, o městě Nové Město nad Metují, o výsledcích a vyhodnocení výzkumu v jednotlivých organizacích, které je uskutečněno metodou rozhovoru a dotazníkového šetření. Nechybí zde zhodnocení průběhu práce a návrh opatření.

Cíl

Cílem výzkumu je vytvořit ucelený přehled o aktivitách, které město nabízí v oblasti volného času pro předškolní děti, o informovanosti rodičů o těchto aktivitách, o názorech rodičů i dětí, zda je nabídka dostatečná a na základě těchto poznatků přijmout potřebná opatření.

Metody

K dosažení cíle výzkumu bylo použito několik metod:

- metoda dotazování – rozhovor, dotazník
- metoda srovnávací – umožňuje zjistit, v čem se dané jevy liší a v čem shodují
- statistická metoda – vlastní vyhodnocení dat získaných prostřednictvím rozhovoru a dotazníků
- introspektivní metoda – uplatnění osobních dojmů a prožitků zpracovatele

Návrh opatření

Výstupem diplomové práce bude přijetí opatření, která vyplynou z výzkumného šetření mezi rodiči a jednotlivými organizacemi.

Tato opatření by mohla například znamenat rozšíření nabídky o aktivity, které prozatím v této oblasti chybí, nebo by opatření mohlo vést směrem k jednotlivým organizacím, o kterých rodiče prozatím neměli informace.

A v neposlední řadě by mohly výsledky šetření prospět i případnému zkvalitnění činnosti, zejména u příspěvkových organizací, které by mohly v případě rozšíření činnosti požádat zřizovatele o spolupráci.

4 Město Nové Město nad Metují

Nové Město nad Metují leží v severovýchodních Čechách na geografickém rozmezí úrodné nížinné části královéhradeckého kraje a Orlického podhůří.

Město bylo založeno v roce 1501 Janem Černčickým z Kácova. V současné době se skládá ze čtyř katastrálních území: Nové Město nad Metují, Krčín, Vrchoviny, Spy.

Historické centrum města je vyhlášeno městskou památkovou rezervací, vévodí mu Husovo náměstí, Kostel Nejsvětější Trojice a přiléhající zámek.

V nejbližším okolí se nachází přírodní rezervace Peklo zahrnující romantická údolí řek Metuje a Olešenky mezi Náchodem a Novým Městem nad Metují.

V širším okolí města se nachází velké množství dalších atraktivních a vyhledávaných lokalit: vodní nádrž Rozkoš, Babiččino údolí a zámek Ratibořice, pohraničního pevnostní systém - Dobrošov, památky z prusko-rakouské války 1866, Orlické hory.

Nejbližšími městy v okolí jsou: Dobruška, Náchod, Opočno, Česká Skalice, Hronov, Jaroměř.

Nové Město nad Metují je přirozeným spádovým střediskem Novoměstského regionu, centrem vzdělávání, zaměstnanosti, průmyslu, obchodu a služeb pro okolní obce a administrativním sídlem správního obvodu obce s rozšířenou působností a sídlem Dobrovolného svazku obcí Region Novoměstsko.

Počet obyvatel města k 1. lednu 2012 je 9 812.

4.1 Občanská vybavenost

Školství, zdravotnictví, sociální služby, ...

Občanská vybavenost v oblasti školství, zdravotnictví, sociálních služeb, kultury, sportu, maloobchodu a služeb je v Novém Městě nad Metují dobře zabezpečena.

Ve městě jsou k dispozici občanů tři mateřské školy (včetně speciálních tříd pro zrakově oslabené děti a děti s vadami řeči), tři základní školy, pracující podle vzdělávacího programu „Základní škola“, dvě základní školy speciální, jeden denní stacionář pro děti s mentálním postižením a kombinovanými vadami. Středoškolské vzdělání ve městě zajišťují dvě střední školy. Ve městě dále působí ZUŠ Bedřicha Smetany, DDM Stonožka.

Lékařská péče je zajištěna ve standardním rozsahu a kvalitě prostřednictvím ordinací praktických a odborných lékařů. Nejbližší nemocnice je v Náchodě (12 km) a Fakultní nemocnice v Hradci Králové (30 km).

Sociální služby ve městě poskytují Sdružení zdravotně postižených NONA (denní ambulantní služba pro děti a mladistvé i dospělé s kombinovanými vadami), Městské středisko sociálních služeb OÁZA a Klub Mandl (nizkoprahové zařízení pro mládež).

V Novém Městě nad Metují je poměrně hustá maloobchodní síť a dva supermarkety (Albert, Penny market). Také možnosti ubytování a stravování jsou v Novém Městě nad Metují poměrně dobré.

Kultura, volný čas

V oblasti kultury a volnočasových aktivit je občanům i návštěvníkům města k dispozici muzeum (expozice barokní lékárna, historie, řemesla a příroda regionu, muzeum dále provozuje galerii Zázvorka, zajišťuje pronájem Spolkového domu), informační centrum, knihovna, městský klub, kino. Město Nové Město nad Metují vydává měsíčník "Novoměstský zpravodaj".

Ve městě funguje také velké množství sportovních spolků a institucí a dalších spolků a svazů. Dále ve městě působí čtyři církve.

Každoročně se zde koná řada kulturních akcí (Festival filmové a televizní komedie "Novoměstský hrnec smíchu", Smetanovské dny, Brány města dokořán, Dny otevřených dveří památek, Vánoce s květinou, Trhy uměleckých řemesel, Akademické týdny a jiné).

Významným projektem zaměřeným zejména na děti je Kačenčina říše (projekt 26 obcí v Orlických horách napomáhající rozvoji podnikání v cestovním ruchu v této části Orlických hor).

Centrum Nového Města nad Metují je východištěm několika velmi atraktivních pěších turistických tras vyznačených Klubem českých turistů. Město protíná jedna cyklotrasa a další vedou v blízkosti města. Cykloturistika a zimní sporty v regionu jsou podporovány též nabídkou pravidelných linek cyklobusů a skibusů.

Komise pro rodinu

Komise pro rodinu vznikla v roce 2009, kdy byla zřízena usnesením rady města. Komise se zabývá rodinou a vykonává tyto základní činnosti:

- vytváření podmínek pro fungování rodin a jejich všestranná podpora,
- posílení vědomí rodinných hodnot v celé společnosti,
- posílení vlastní zodpovědnosti rodičů a členů rodiny navzájem,

- odstraňování překážek, kterým jsou rodiny vystaveny a které ohrožují jejich stabilitu. Podpora vytváření vhodných socioekonomických podmínek pro fungování rodiny. Podpora služeb pro rodinu, společensko-kulturních akcí, vzdělávacích a osvětových aktivit,
- podpora rodin se specifickými potřebami.

Kvalita životního prostředí

Kvalita životního prostředí je ve městě a jeho okolí na dobré úrovni, bez výrazného ovlivňování velkými znečišťovateli či dálkovým přenosem škodlivin. Východně od města se rozkládá oblast lesů, která je přírodně chráněnou lokalitou a zároveň rekreačním zázemím pro obyvatele a turisty.

Do správního obvodu Nového Města nad Metují zasahují celkem tři přírodní rezervace: Zbytka, Peklo a Dubno.

(<http://www.novemestonm.cz//>)

4.2 Organizace pracující s předškolními dětmi v jejich volném čase

V kapitole jsou uvedena zařízení, která se zabývají volnočasovými aktivitami předškolních dětí.

Kapitola je členěna do dvou podkapitol, první z nich je věnována příspěvkovým organizacím města a druhá občanským sdružením.

Přehled organizací je zpracován na základě rozhovoru s jejich vedoucími a vlastních poznatků.

4.2.1 Příspěvkové organizace města

Dům dětí a dětí a mládeže Stonožka Nové Město nad Metují (dále jen DDM)

DDM Stonožka sídlí od roku 1997 v budově bývalých jeslí na panelovém sídlišti Malecí. Před rokem 1997 měla své působíště v části města Krčín, odkud se musela podle restitučního zákona přestěhovat.

Přestěhováním získala lépe členěné prostory v budově, strategičtější polohu – téměř v centru města. Stejně jako v jiných zařízeních tohoto typu se ve Stonožce připravují programy nejen pro děti a mládež, ale i pro dospělé klienty.

Činnosti, při kterých mohou klienti trávit svůj volný čas, spočívají v pravidelných aktivitách, tzv. kroužcích, které probíhají pravidelně jedenkrát až dvakrát týdně a v aktivitách nepravidelných.

Mezi nepravidelné jsou zařazeny akce, které probíhají každý měsíc na základě nabídky (technika tiffany, den dětí, soutěže, stopované).

Dále je zde možnost zúčastnit se i spontánních aktivit, které probíhají každý všední den (pobyt v herně s knihami a časopisy, stolní tenis, stolní fotbal, šipky, počítače,...).

Na letní prázdniny připravuje Stonožka šest příměstských táborů a jeden pobytový.

DDM již několik let spolupracuje i s mateřskými školami, které se účastní našich dopoledních programů a v poslední době jsou hodně navštěvovány i programy, které jsou určené základním školám.

Mateřské školy (MŠ)

Rašínova

Mateřská škola Rašínova je umístěna do klidnější části města, pouze jedna hlavní silnice v blízkosti občas působí poněkud rušivě. Třídy jsou rozděleny ve dvou budovách.

V loňském roce byly obě budovy zatepleny a nově omítnuty, šedá barva, která je základní barvou omítky, nepůsobí příliš optimisticky (dle vlastního názoru). Z psychologického hlediska se na dětská zařízení nedoporučuje vůbec. Ve snaze pana architekta vtisknout školským zařízením jednotný ráz jistě nebyl záměr dětské klienty šedou barvou odradit, ale výsledek, který se příliš nelíbí dětem i dospělým, nás utvrzuje v domněnce, že názor pedagoga a psychologa je neméně důležitý, a proto by bylo dobré k němu ve fázi projektování alespoň přihlédnout.

Školka má i velmi pěkně upravenou velkou zahradu, na které se nachází zabudovaný bazén a pískoviště. Za pěkného počasí je zahrada plně využívána nejen pro obvyklou činnost v dopoledních i odpoledních hodinách, ale také pro akce netradiční, příležitostné.

Pedagogická činnost je zaměřena na celkový zdravý tělesný i duševní vývoj dětí, učitelky využívají možnosti nabídek dalších organizací, aby dětem pobyt ve školce zpestřily.

Několikrát ročně navštěvují dopolední programy v DDM Stonožka, která je od budovy školky nedaleko, ve své činnosti využívají i nabídky knihovny a muzea.

Na Františku

Mateřská školka je umístěna do velmi klidného prostředí s velkou zahradou, která je za příznivého počasí využívána všemi třídami. Maminky velmi kladně hodnotí umístění školky i z důvodu praktického - samoobsluhy v těsné blízkosti, kdy mohou vyzvednutí dítěte ze školky spojit s nákupem a ušetřit trochu času.

Stejně jako u MŠ Rašínova byl použit stejný model při zateplení budovy a následné barevné kombinace, a ani v tomto případě dvě další teplé barvy (oranžová, žlutá) nedokázaly (dle mého osobního názoru) celkový dojem zlepšit.

Ve školce již několik let působí pěvecký sbor, který i přes neustálou obměnu zpěváků vyhrává každoročně první ceny v pěveckých soutěžích.

I tato školka spolupracuje s DDM Stonožka, zejména na dopoledních programech, ale účastní se i velkých akcí Stonožky, na kterých malí zpěváčkové vystupují.

Odpolední zájmová činnost ve školce je dětem nabízena ve formě práce s počítačem, knihou a výtvarnými aktivitami.

Krčín

Mateřská škola v Krčíně je umístěna v okrajové části města, okolo školky vede rušná hlavní silnice. Školka byla v minulém roce sloučena se základní školou, se kterou spolupracuje mimo jiného i na větších akcích.

Ke školce patří poměrně dostačující zahrada, v těsné blízkosti stojí zimní stadion, který v zimních měsících pořádá pro děti školičku bruslení.

Možnost využitelnosti nabídek z ostatních zařízení je pro školku z důvodu velké vzdálenosti značně komplikovaná.

Stejně jako v ostatních školkách se v posledních letech provádí vnitřní i venkovní úpravy, tak ani MŠ Krčín nezůstává pozadu. Vnitřní prostory jsou v současné době dobře vybaveny.

Základní umělecká škola (ZUŠ)

ZUŠ má k dispozici dvě budovy, které stojí přímo na Husově náměstí. Vzhledem k tomu, že se jedná o budovy starobylé, rekonstrukce jsou možné pouze se svolením památkářů, což je možno hodnotit kladně, neboť vzhled obou budov má stále pěkný, historický ráz.

V hlavní budově probíhají schůzky hudební oboru, do podkroví je umístěna dobře vybavená hudební zkušebna. Druhá budova poskytuje zázemí pro obory výtvarné a taneční.

Současné základní umělecké školy vznikly z lidových škol umění, které měly své předchůdce v hudebních školách. Stejný vývoj měla i Základní umělecká škola Bedřicha Smetany.

V průběhu let se z hudební školy stala škola umělecká a v dnešní době poskytuje svým klientům vzdělávání v oboru nejen hudebním, ale i tanečním a literárně dramatickým.

Dále škola provozuje několik souborů pěveckých, dechový, symfonický a komorní.

4.2.2 Občanská sdružení

Mateřské centrum Na záměčku (MC)

Mateřské centrum Na záměčku má své sídlo skutečně na zámku. Zde je vyhrazena jedna místnost v přízemí, kde se schází rodiče, převážně maminky s dětmi od útlého věku.

Pravidelně je nabízena činnost po celý pracovní týden, MC pořádá i víkendové akce pro celé rodiny, o prázdninách 14 dní provozuje „Zámeckou školku.“ Zpravidla je provoz školky v období, kdy mají ostatní školky zavřeno.

Zámecké prostředí se přímo nabízí k pořádání různých akcí s pohádkovou tematikou, této nabídky MC plně využívá k pohádkovým rejům minimálně dvakrát ročně.

Sportovní klub (SK)

Sportovní klub je umístěn do pěkného klidného prostředí, které poskytuje nejen sportovcům, ale i široké veřejnosti, veškeré možnosti k plnému vyžití.

Rozsáhlý areál je celý vybaven bezbariérovým přístupem, pořádají se zde i závody pro hendikepované sportovce. K areálu patří dvě fotbalová hřiště, atletická dráha, hřiště na volejbal a tenisový kurt.

Pro širší veřejnost nabízí SK také odpočinkovou zónu pro rodiče s dětmi, s krytým ohništěm, kavárnu, fitness centrum.

Tělovýchovná jednota Sport pro všechny (TJSPV)

Tělovýchovná jednota Sport pro všechny sdružuje dětské i dospělé cvičence, kteří se pravidelně schází v průběhu školního roku ve svých oddílech. V oddílech cvičí děti předškolní, žáci a žákyně, dorost i dospělí. Ke cvičení oddíly využívají venkovní i vnitřní prostory Sokolovny.

Tuto organizaci zastřešuje Česká asociace sport pro všechny.

Tělovýchovná jednota Spartak (TJ) Spartak

Tělovýchovná jednota Spartak se zaměřuje zejména na hokej. Do hokejových oddílů se mohou přihlásit děti již od předškolního věku, u kterých je zpočátku kladen důraz hlavně na dokonalé zvládnutí techniky bruslení.

Při náboru nových hokejistů Spartak spolupracuje s mateřskými a základními školami, pořádá pro ně školičky bruslení a ukázkové akce, kterých se mohou účastnit i rodiče.

Další činností je bruslení pro veřejnost, které je přístupné zpravidla o víkendech a jarních prázdninách.

Městský fotbalový klub (MFK)

Městský fotbalový klub byl původně součástí sportovního klubu, ale v roce 2000 byl založen jako občanské sdružení pod výše uvedeným názvem.

MFK si klade za cíl odvrácení hrozby sociálně patologických jevů od dětí ve městě a svou činností se tento cíl snaží průběžně plnit. Počty fotbalistů z kategorie dětí a mládeže ve výši 150 členů napovídá, že se jim práce daří.

Pro své tréninky využívají areál SK, v létě pořádají tři tábory s fotbalovým zaměřením.

Z uvedeného základního přehledu je patrné, že město Nové Město nad Metují je poměrně dobře vybaveno a poskytuje svým občanům možnost pro spokojený život.

Toto ale není předmětem a cílem dané práce, ale mohlo by být námětem pro další navazující práci, která by se mohla zaměřit na dospělé občany a jejich celkovou spokojenost.

Pozornost by ale v každém případě měla být věnována výběru období, kdy by byl tento výzkum realizován. Naprosto nevhodnou se jeví čas v předvolebním období, kdy by mohlo výzkumné šetření vést k jakémusi návodu pro voliče. V případě, že by bylo šetření vedeno ze školského zařízení, mohlo by být označeno jako propagace některé politické strany a tím by daná organizace porušila zákon.

Zůstaňme tedy prozatím u našeho tématu a pokusme se v závěru práce zhodnotit, zda byl vymezený cíl naplněn a předložit návrhy opatření pro zdokonalení volnočasových aktivit dětí v předškolním věku.

5 Výzkumné šetření

Následující kapitola se již zabývá samotným šetřením, které je rozděleno do dvou částí.

V první části je šetření zaměřeno na organizace, které poskytují aktivity pro děti v předškolním věku, a je vedeno metodou rozhovoru.

V části druhé je šetření zaměřeno na rodiče a jejich děti, které spadají do věkové kategorie předškolního věku, a je vedeno metodou dotazníkového šetření.

5.1 Výsledky šetření v jednotlivých organizacích

Šetření v jednotlivých organizacích bylo provedeno formou rozhovoru. Základní otázka pro realizaci daného šetření vyplývala ze zjištění, zda se organizace zabývá ve své činnosti předškolními dětmi.

Tento první dotaz byl ve většině případů učiněn telefonicky a v případě kladné odpovědi domluven termín schůzky. Některé schůzky proběhly přímo v daných zařízeních, některé v DDM Stonožka.

Obě možnosti měly své klady i zápory. Za klad v případě návštěv v jednotlivých zařízeních by se dala označit výhoda domácí půdy pro dotazovaného, který v tomto případě nespíchal a mohl předvést své zařízení. Toto bylo kladem i pro iniciátora rozhovoru, který měl možnost lépe se seznámit s daným zařízením, malým záporem zde byla větší časová náročnost.

V případě rozhovoru, který byl veden na půdě DDM Stonožka, tedy domácí půdě iniciátora, byla výhodou možnost lepší přípravy prostředí (příjemné posezení ve vybrané místnosti, občerstvení).

Rozhovor byl připravený a zpočátku veden na základě uzavřených otázek, které byly postupně rozvíjeny do doplňujících odpovědí.

Ve všech případech bylo šetření touto formou kladně ohodnoceno, a všichni vedoucí jednotlivých organizací projevili zájem o výsledky výzkumu.

Již zmíněná časová náročnost spočívala také v problematice sjednocení termínů schůzek. Aktéři výzkumu mají svůj pracovní den podrobně naplánovaný dlouho dopředu, a proto v některých případech bylo hledání společného volného termínu trochu složitější.

I následující část je rozdělena na příspěvkové organizace a občanská sdružení, z důvodu možnosti porovnání rozdílů u některých otázek.

Pro oba druhy zařízení byly použity stejné otázky, které jsou v následujícím přehledu uvedeny. U jednotlivých organizací nebudou tedy opakována zadání, ale pouze čísla otázek.

Přehled otázek, které byly použity při rozhovoru v jednotlivých organizacích:

Otázka číslo jedna: Nabízíte programy pro předškolní děti?

Otázka číslo dvě: Nabízíte programy pro celé rodiny?

Otázka číslo tři: Nabízíte programy za doprovodu rodičů, bez doprovodu rodičů?

Otázka číslo čtyři: Nabízíte pravidelné a nepravidelné aktivity (nabídka, frekvence)?

Otázka číslo pět: Počet klientů.

Pátá otázka zjišťuje počet klientů, který je v ideálním případě rozdělen na počet klientů v pravidelných a nepravidelných akcích.

Otázka číslo šest: Forma propagace.

Tato otázka se jeví jako velmi důležitá vzhledem k tomu, že jedním z dílčích cílů práce je i zjištění, zda jsou občané dostatečně informováni, tedy zda je propagace ze strany organizace dobře zajištěna.

Otázka číslo sedm: Financování organizace – poplatky klientů, příspěvky zřizovatele, sponzor, reklamní činnost, jiné.

V otázce financování je možno bez problémů zviditelnit všechny možnosti pouze v případě DDM Stonožka. U ostatních organizací je třeba projevít pochopení k neochotě prozradit všechny své zdroje.

5.1.1 Výsledky v příspěvkových organizacích

Dům dětí a mládeže Stonožka

V DDM Stonožka nebyl veden rozhovor jako v jiných organizacích, neboť ředitelka zařízení je zároveň zpracovatelem výzkumu. Otázky byly tedy zpracovány na základě výsledků hodnocení a praktických zkušeností.

Otázka číslo 1:

První otázka byla zodpovězena kladně, včetně vymezení věkové hranice klientů, která začíná u nejmenších dvouletých, a končí v sedmi letech u dětí, které mají odklad školní docházky, a proto jsou i v sedmi letech zařazovány do kategorie předškolního věku.

Otázka číslo 2:

DDM Stonožka nabízí programy pro celé rodiny ve formě příležitostných akcí, například víkendové akce pobytové, které jsou zpravidla všeobecně zaměřené.

Dále potom akce jako je sobotní a středeční keramika, karnevaly a akce klubu Červík, který poskytuje mimo možnost každodenní návštěvy i víkendové rodinné oslavy dětských narozenin.

Otázka číslo 3:

DDM nabízí akce obojího charakteru, pro menší děti od dvou do tří let je účast rodičů nezbytná, pro starší děti jsou v nabídce kroužky i příležitostné akce, kde přítomnost rodičů není nutná.

Otázka číslo 4:**Pravidelné – zájmové kroužky – frekvence - 1x týdně:**

Pro rodiče s dětmi: Baby klub.

Pouze pro děti: Mažoretky, Kuřátka, Keramika, Neposeda, Svišti.

Nepravidelné – spontánní aktivity - frekvence – každý den:

Pro rodiče s dětmi: Pobyt v klubovně Červík.

Nepravidelné – řízené aktivity – frekvence – 1x týdně:

Pro rodiče s dětmi: Keramika.

Nepravidelné – řízené aktivity – frekvence – 1x měsíčně:

Dopolední programy pro mateřské školy.

Táborové akce – o hlavních prázdninách – pro děti od pěti let.

Otázka číslo 5:

V případě DDM Stonožka se u pravidelných akcí jedná o přesný počet, který vychází z měsíčních statistik činnosti:

Pravidelné akce: 51klientů/týdně.

Nepravidelné akce: cca 350klientů/školní rok.

Otázka číslo 6:

Hlavní propagace v DDM je již devátým rokem zajišťována Diářem DDM Stonožka, který na začátku školního roku dostávají všechny děti základních a mateřských škol v Novém Městě nad Metují.

Dále je nabídka, společně s dalšími informacemi, aktualizována každý měsíc na internetových stránkách Stonožky i města, velmi dobrým zdrojem informací se jeví i měsíčník, který vydává město pod názvem „Novoměstský zpravodaj“ i zde Stonožka uvádí přehled svých akcí včetně přihlášek.

Samozřejmostí jsou i plakátky s přihláškou, které na začátku každého měsíce putují k dětem, kterých se dané akce týkají (MŠ, ZŠ).

Novinka v propagaci přišla ve chvíli, kdy byly do provozu uvedeny „Světelné noviny“ na autobusovém nádraží, které přináší informace od dění ve městě.

Otázka číslo 7:

Stonožka využívá všechny možnosti financování, které jsou v úvodu této otázky.

Na tomto místě je možno ještě uvést státní příspěvky na mzdy, které jsou v případě Stonožky již deset let nedostačující, a proto je třeba vytvářet vlastní zdroje, z kterých jsou nedostatky financovány.

Mateřské školy

Ředitelky z mateřských škol byly pozvány na předvánoční posezení v DDM Stonožka a při této příležitosti jim byly poskytnuty první informace o dané práci. Na schůzce byly domluveny termíny návštěv v jednotlivých školkách.

Při osobních návštěvách, které proběhly ve velmi přátelské atmosféře, bylo možno shlédnout celé zařízení a v následném rozhovoru byly zodpovězeny všechny připravené otázky.

Do výzkumu byly zapojeny všechny tři školky, které jsou ve městě zřízeny.

Účelem této práce není napsání nicneříkajícího rozsáhlého textu, který by byl uměle prodlužován zbytečným dělením a opisováním otázek u shodných organizací. Proto jsou odpovědi všech tří školek zahrnuty vždy pod jedno zadání otázky.

Otázka číslo 1:

MŠ Rašínova (celkový počet = 143 zapsaných dětí celkem).

Školka nabízí programy dle školního vzdělávacího programu tak, aby byly uspokojeny všechny potřeby dítěte.

MŠ Na Františku (celkový počet = 120 zapsaných dětí celkem).

MŠ nabízí programy v rámci předškolního vzdělávání v mateřské škole.

MŠ Krčín (celkový počet = 65 zapsaných dětí celkem).

MŠ nabízí projekty v rámci předškolního vzdělávání.

Otázka číslo 2:

MŠ Rašínova

MŠ nabízí programy pro celé rodiny 2x-3x ročně ve formě dílen a 1x-2x ročně formou jednotlivých projektů.

MŠ Na Františku

Programy pro celé rodiny školka nenabízí.

MŠ Krčín

V programech pro celé rodiny jsou uskutečňovány pouze: „Dny otevřených dveří“.

Otázka číslo 3:

MŠ Rašínova

Kroužky se uskutečňují bez doprovodu rodičů, na akcích, které jsou pořádány pro celé rodiny, se rodiče účastní.

MŠ Na Františku

Kroužky jsou realizovány bez doprovodu rodičů. Některé akce s doprovodem rodičů.

MŠ Krčín

Akce pro děti jsou uskutečňovány bez doprovodu rodičů. Besídky a vystoupení jsou pořádány pro rodiče.

Otázka číslo 4:

MŠ Rašínova

Pravidelné – zájmové kroužky – frekvence - 1x týdně:

Pouze pro děti: Hasičský, Sboreček, Výtvarný, Angličtina.

Pravidelné – zájmové kroužky – frekvence - 2x-3x týdně:

Pouze pro děti: Flétna.

Nepravidelné – řízené aktivity – frekvence – 1x-3x ročně:

Pouze pro děti: soutěže.

Pro rodiče s dětmi: besídky, vystoupení.

MŠ Na Františku

Pravidelné – zájmové kroužky – frekvence - 1x týdně:

Pouze pro děti: výtvarné činnosti.

Pravidelné – zájmové kroužky – frekvence - 1x/14 dní:

Pouze pro děti: Flétna, Sboreček.

Nepravidelné – řízené aktivity – frekvence – 1x-3x ročně:

Pro rodiče s dětmi: besídky, vystoupení Sborečku.

MŠ Krčín

Pravidelné – zájmové kroužky – frekvence - 1x týdně:

Pouze pro děti: Hopsálek, Kutílek, Pískálek.

Nepravidelné – řízené aktivity – frekvence – 1x ročně:

Pouze pro děti: netradiční dny, karneval.

Pro rodiče s dětmi: besídky.

Otázka číslo 5:

Pátá otázka zjišťuje počet klientů, který u MŠ není rozdělen na počet v pravidelných a nepravidelných akcích z důvodu nesledovanosti tohoto údaje v jednotlivých MŠ.

MŠ Rašínova

V pravidelných i nepravidelných aktivitách v průměru 100 dětí týdně.

MŠ Na Františku

V pravidelných i nepravidelných aktivitách v průměru 60 dětí týdně.

MŠ Krčín

V pravidelných i nepravidelných aktivitách v průměru 20 dětí týdně.

Otázka číslo 6:

MŠ Rašínova

MŠ řeší svou propagaci formou informačních nástěnek, umístěných v budově školy, dále na internetových stránkách mateřských škol a města, v případě potřeby vydává informační letáčky.

MŠ Na Františku

Tato MŠ zvolila obdobnou formu jako školka předchozí, navíc umísťuje články o své činnosti několikrát ročně do časopisu „Novoměstský zpravodaj“ a má své vlastní internetové stránky.

MŠ Krčín

V MŠ Krčín je situace obdobná, školka má své vlastní internetové stránky, nástěnky a používá i informační lístky pro rodiče.

Otázka číslo 7:

Financování ve všech třech mateřských školách probíhá stejným způsobem, všechny jsou příspěvkové organizace města a dostávají každoroční příspěvek na provoz.

Mzdové náklady pokrývají prozatím plně ze státních příspěvků, vlastní zdroje (úplatu) používají v provozní činnosti. Se souhlasem zřizovatele využívají i možnost poskytnutí daru od sponzorů.

Základní umělecká škola

ZUŠ je poslední z vybraných příspěvkových organizací, kde byl rozhovor uskutečněn. Ředitel školy zvolil pro rozhovor půdu své školy, což se ukázalo jako dobrým řešením pro obě strany. Pro iniciátora z důvodu seznámení se s novými prostorami a pomůckami a pro dotazovaného snadná dosažitelnost podkladů pro odpovědi.

Otázka číslo 1:

ZUŠ má ve své nabídce programy i pro tuto věkovou kategorii.

Otázka číslo 2:

ZUŠ programy mimo besídek a vystoupení svých žáků, které jsou uskutečňovány na veřejnosti, tedy i rodičů, nenabízí.

Otázka číslo 3:

Škola své činnosti nabízí pouze bez doprovodu rodičů.

Otázka číslo 4:**Pravidelné – řízené aktivity – frekvence – 1x týdně:**

Pouze pro děti: výuka tance, zpěvu, výtvarné činnosti, hra na hudební nástroj.

Nepřavidelné – řízené aktivity – frekvence – několikrát ročně:

Pouze děti: soustředění.

Za účasti rodičů, veřejnosti: besídky, koncerty, vystoupení.

Otázka číslo 5:

Ve škole není údaj plně sledován, odhadem se v obou formách aktivit účastní asi 60 dětí v průměru týdně.

Otázka číslo 6:

Propagace školy je ředitelem hodnocena jako plně dostačující vzhledem k obsazenosti jednotlivých oborů.

Jako v předešlých případech je uskutečňována formou vlastních internetových stránek, letáků a nástěnek v budově.

Otázka číslo 7:

Stejně jako ve Stonožce využívá škola všech možností v získávání finančních prostředků včetně prodeje reklamy. I zde jsou patrné problémy, které přinášejí nedostatečné mzdové krytí ze státních prostředků.

5.1.2 Výsledky v občanských sdruženích

Mateřské centrum Na zámečku

Rozhovor i tentokrát byl veden přímo v organizaci za běžného provozu, při čemž návštěva byla využita i pro předání druhého dotazníku klientům MC, který je v tomto výzkumu zaměřen na rodiče a jejich děti.

Otázka číslo 1:

Všechna mateřská centra, toto nevyjímaje, se zaměřují především na práci s malými dětmi a jejich rodiči.

Otázka číslo 2 a 3:

MC svým klientům poskytuje programy s bezpečným zázemím pro malé klienty, kde ve většině případů je účast rodičů nezbytně nutná, čímž je zároveň odpovězena i následující třetí otázka. Většina programů se uskutečňuje za doprovodu rodičů.

Otázka číslo 4:

Pravidelné – řízené aktivity – frekvence – každý den v týdnu:

Zde se nejedná o kroužky či podobné aktivity jako je tomu v předešlých organizacích.

Každý den v předem určené době probíhá nějaký program, kterého se maminky s dětmi mohou účastnit bez předešlých přihlášek.

Nepřavidelné – řízené aktivity – frekvence – několikrát ročně:

Pouze děti s rodiči: víkendové pobyty, soutěže.

Otázka číslo 5:

V mateřském centru je tento údaj sledován, takže je možno rozdělit aktivity pravidelné a nepřavidelné:

Pravidelné – v průměru 40 klientů/týdně (včetně rodičů).

Nepřavidelné – v průměru 200 klientů/ročně (včetně rodičů).

Otázka číslo 6:

Propagace MC je uskutečňována formou vlastních internetových stránek, letáčků. Další informace o činnosti MC je možno nalézt ve vývěsní skříňce v centru města a v „Novoměstském zpravodaji“.

Otázka číslo 7:

Vzhledem k tomu, že MC není příspěvkovou organizací města, ale občanské sdružení, získává finanční prostředky zejména formou projektů, darů od sponzorů a z poplatků svých klientů. Město rovněž poskytuje každoročně MC příspěvek, který ale není v takové výši jako u příspěvkových organizací.

Další tři organizace v našem výzkumu mají určitou podobnost či příbuznost, stejně jako tomu bylo u mateřských škol, tentokrát podobnost spočívá v zaměřenosti na sportovní činnosti.

Jedná se o organizace, u kterých je možno pro vyhodnocení výsledků použít stejnou formu, která byla použita i u MŠ, jen s tím rozdílem, že vedoucí jednotlivých organizací přijali k rozhovoru pozvání do Stonožky:

Sportovní klub, TJ Sport pro všechny, TJ Spartak, Městský fotbalový klub.

Otázka číslo 1:

První otázka, zda zařízení nabízí programy pro předškolní děti, byla zodpovězena ve všech případech kladně s přihlédnutím k určitým specifikům.

Tato specifika se týkají Spartaku, který je zaměřen na lední hokej a krasobruslení. Tím je vymezena doba výkonu jeho činnosti v zimním období.

Otázka číslo 2:

Otázka dvě se zaměřuje na možnost nabídky programů pro celé rodiny a proto, že zde už není shoda odpovědí, došlo k rozdělení na jednotlivé organizace:

Sportovní klub

Programy prozatím nenabízí, ale do budoucna plánuje společné aktivity pro celé rodiny ve formě víkendových pobytů.

TJ Sport pro všechny

Programy pro celé rodiny nemá ve své nabídce, pouze cvičení rodičů s dětmi, kterého se účastní vždy jen jeden z rodičů.

TJ Spartak

Spartak nabízí aktivity pro celé rodiny formou veřejného bruslení.

Městský fotbalový klub

Fotbalový klub nenabízí aktivity pro celé rodiny.

Otázka číslo 3:

Ve všech organizacích jsou nabízeny aktivity, které jsou uskutečňovány s doprovodem i bez doprovodu rodičů.

Otázka číslo 4:

Pro lepší přehlednost je opět použita forma rozdělení na jednotlivé organizace:

Sportovní klub

Pravidelné – zájmové oddíly – frekvence - 1x týdně:

Pouze pro děti: sportovní oddíly atletiky.

Nepravidelné – spontánní aktivity - frekvence – každý den:

Pro rodiče s dětmi: Pobyt ve vybaveném venkovním parku s nekuřáckou kavárnou.

Nepravidelné – řízené aktivity – frekvence – 2x měsíčně:

Pouze pro děti: závody, soutěže.

Dvě táborové akce – o hlavních prázdninách – pro děti od pěti let.

TJ Sport pro všechny

Pravidelné – sportovní oddíly – frekvence - 1x týdně:

Pro rodiče s dětmi: cvičení rodiče s dětmi.

Pravidelné – sportovní oddíly – frekvence - 2 x týdně:

Pouze pro děti: dětské cvičení.

Nepravidelné – řízené aktivity – frekvence – několikrát ročně:

Pouze pro děti: soutěže, vystoupení.

Pro rodiče s dětmi: soutěže, vystoupení.

TJ Spartak

Pravidelné – frekvence - 1x – 2x týdně:

Pouze pro děti: hokejové oddíly, školička bruslení.

Nepravidelné – řízené aktivity – frekvence – 2x týdně:

Pro rodiče s dětmi: veřejné bruslení.

Městský fotbalový klub

Pravidelné tréninky – frekvence - 1x – 2x týdně:

Pouze pro děti: fotbal.

Nepravidelné – řízené aktivity – frekvence – několikrát ročně:

Pouze pro děti: zápasy, víkendové akce.

Otázka číslo 5:

Některé organizace tyto údaje nemají rozdělené, některé mají. V následujícím přehledu jsou odpovědi uvedeny podle získaných informací:

Sportovní klub

V pravidelných i nepravidelných je uváděno v průměru 45 klientů/týdně.

TJ Sport pro všechny

I v této organizaci nejsou klienti dělení na účastníky pravidelných a nepravidelných aktivit a v průměru je uváděno 40 klientů/týdně.

TJ Spartak

V TJ Spartak se klienti v jednotlivých aktivitách sledují:

Počet dětí v pravidelných: 20 klientů/týdně.

Počet dětí a rodičů v nepravidelných: 40 klientů/týdně.

Městský fotbalový klub

Fotbalisté nemají počty dětí rozděleny podle pravidelnosti, takže uvádí počty celkové v průměru 20 klientů/týdně.

Otázka číslo 6:

Tato otázka se jeví jako velmi důležitá vzhledem k tomu, že jedním z dílčích cílů práce je i zjištění, zda jsou občané dostatečně informováni, tedy zda je propagace ze strany organizace dobře zajištěna.

Sportovní klub

SK propaguje svou činnost formou vlastních i městských internetových stránek, publikuje v „Novoměstském zpravodaji“ a dalším regionálním časopisu pod názvem „Swing“. V areálu má umístěny poutače, které jsou pravidelně aktualizovány.

TJ Sport pro všechny

TJSPV má svou vlastní vývěsní skříňku v centru města a internetové stránky.

TJ Spartak

TJ Spartak nabízí svou činnost prostřednictvím vlastních internetových stránek, informačních plakátů a v „Novoměstském zpravodaji“.

Městský fotbalový klub

MFK propaguje svou činnost jako většina organizací na vlastních internetových stránkách a formou informačních letáků.

Otázka číslo 7:**Sportovní klub**

Poplatky klientů, příspěvek města, pronájmy, reklamní činnost.

TJ Sport pro všechny

Poplatky členů TJSPV, příspěvek města.

TJ Spartak

Poplatky klientů, příspěvek města, sponzorské dary.

Městský fotbalový klub

Poplatky klientů, příspěvek města.

5.2 Vyhodnocení výsledků organizací

Pro výzkum byly vybrány organizace, které se podílejí na aktivitách ve volném čase, pro lepší porovnání bylo zvoleno pět příspěvkových organizací a pět občanských sdružení.

Na první otázku bylo odpovězeno kladně.

Všechny uvedené organizace nabízí programy pro předškolní děti.

Z důvodu lepší přehlednosti jsou výsledky vybraných otázek zařazeny do tabulek:

Tabulka 1: Programy pro celé rodiny.

Organizace	ANO	NE
DDM Stonožka	ANO	
MŠ Rašínova	ANO	
MŠ Na Františku		NE
MŠ Krčín		NE
ZUŠ		NE
MC Na záměčku	ANO	
Sportovní klub		NE
TJ Sport pro všechny		NE
TJ Spartak	ANO	
Městský fotbalový klub		NE

Komentář:

Na základě zjištěných výsledků je patrné, že čtyři organizace z deseti vybraných zajišťují ve městě i programy pro celé rodiny. Tento výsledek je možno hodnotit jako velmi pozitivní (z pohledu důležitosti trávení volného času dětí s rodinou) a pro účely města (s počtem obyvatel necelých deset tisíc) je možno výsledek označit za dostačující.

Tabulka 2: Programy za doprovodu rodičů, bez doprovodu rodičů.

Organizace	S doprovodem	Bez doprovodu
DDM Stonožka	ANO	ANO
MŠ Rašínova	ANO	ANO
MŠ Na Františku	NE	ANO
MŠ Krčín	NE	ANO
ZUŠ	NE	ANO
MC Na záměčku	ANO	ANO
Sportovní klub	ANO	ANO
TJ Sport pro všechny	ANO	ANO
TJ Spartak	ANO	ANO
Městský fotbalový klub	ANO	ANO

Komentář:

Ve dvou příspěvkových organizacích z pěti je nabízen program s doprovodem rodičů. Typy programů, o které se jedná, jsou uvedeny v předešlé kapitole.

Všechny příspěvkové organizace v tomto šetření nabízejí také činnosti, které jsou pořádány bez účasti rodičů, což je ve většině případů velmi kladně hodnoceno, zejména ze strany rodičů. V době, kdy jejich děti tráví čas pod odborným dohledem vzdělaných a osvědčených pedagogů, mohou využít volný čas pro sebe, v ideálním případě pro své aktivity či odpočinek.

Občanská sdružení nabízejí obě aktivity v plné míře, mírně komplikovaná je odpověď na otázku odbornosti a kvalifikace lidí, kteří se v občanských sdruženích starají o děti.

Po těchto lidech ve většině případů není požadovaný ani výpis z trestního rejstříku, nejsou zde kladeny požadavky na vzdělání jako u profesionálních pedagogů, takže je většinou na rozhodnutí rodičů, zda děti do těchto zařízení svěří.

V případě našeho města, je situace ulehčena, zařízení mají několikaletou tradici, rodiče mohou získat informace od dalších rodičů, kteří mají ve většině případů dobrou zkušenost.

Výše uvedené srovnání nebylo zamýšleno jako povýšení odbornosti a vzdělanosti nad lásku k práci s dětmi, která se nedá naučit a je vlastně prvním předpokladem pro činnost lidí, kteří s dětmi pracují. Spíš jde o jakýsi druh upozornění, že by se alespoň minimální bezpečnost při výběru lidí, kteří se v této sféře objevují, měla stát nutností.

Tabulka 3: Pravidelné a nepravidelné aktivity.

Organizace	Pravidelné	Příležitostné	Spontánní	Tábory
DDM Stonožka	ANO	ANO	ANO	ANO
MŠ Rašínova	ANO	ANO	NE	NE
MŠ Na Františku	ANO	ANO	NE	NE
MŠ Krčín	ANO	ANO	NE	NE
ZUŠ	ANO	ANO	NE	NE
MC Na záměčku	ANO	ANO	ANO	NE
Sportovní klub	ANO	ANO	ANO	ANO
TJ Sport pro všechny	ANO	ANO	NE	NE
TJ Spartak	ANO	ANO	NE	NE
Městský fotbalový klub	ANO	ANO	NE	NE

Komentář:

Všechny druhy činnosti, které do volného času spadají, nabízí z příspěvkových organizací pouze DDM a z občanských sdružení Sportovní klub.

Tento výsledek byl očekáván vzhledem k zaměřenosti a možnostem jednotlivých zařízení.

Tabulka 4: Počet klientů.

Organizace	Pravidelné	Příležitostné	Spontánní	Tábory
DDM Stonožka	51/týdně	350/ročně	150/ročně	13/ročně
MŠ Rašínova	50/týdně	250/ročně	NE	NE
MŠ Na Františku	20/týdně	220/ročně	NE	NE
MŠ Krčín	15/týdně	150/ročně	NE	NE
ZUŠ	20/týdně	100/ročně	NE	NE
MC Na záměčku	40/týdně	250/ročně	NE	NE
Sportovní klub	35/týdně	120/ročně	150/ročně	10/ročně
TJ Sport pro všechny	40/týdně	200/ročně	NE	NE
TJ Spartak	20/týdně	250/ročně	NE	NE
Městský fotbalový klub	20/týdně	NE	NE	NE
Klientů celkem	311/týdně	1890/ročně	300/ročně	23/ročně

Komentář:

Údaje tabulky by mohly být víc než uspokojivé, celkové počty vypovídají, že o děti ve volném čase je ve městě dobře postaráno.

Informace jsou poskytnuty organizacemi a pro účely práce je nutné srovnání s výsledky dotazníků pro rodiče.

Otázka číslo 6: Forma propagace

U příspěvkových organizací, stejně jako u občanských sdružení, je možno propagaci považovat za dostatečnou. Stejně jako u předešlé otázky je třeba srovnat i s dotazníkovým šetřením a na základě toho vytvořit závěr.

Tato otázka je jednou z nejdůležitějších otázek práce, je obsažena i v jednom z dílčích cílů, který zjišťuje, zda je dětem a rodičům poskytována vedle dostatečné nabídky i dostatečná možnost přístupu k informacím.

Otázka číslo 7: Financování – poplatky klientů, příspěvky zřizovatele, sponzor, reklamní činnost, jiné.

V oblasti financování je patrný rozdíl mezi oběma formami zařízení.

Příspěvkové organizace jsou podle všech údajů financovány lépe než občanská sdružení, zejména dostávají podstatně vyšší příspěvek od zřizovatele i mzdové příspěvky od státu, byť tyto jsou jakkoliv nedostačující.

Občanská sdružení nemají tolik svázaná pravidla pro poskytování a vyúčtování různých dotací, nevýhodou zde je nejistota získání prostředků pro příští období. Jistotu mají pouze v příspěvcích od města, které ale jejich činnost nepokryjí.

5.3 Dotazníkové šetření – rodiče ve vytypovaných zařízeních

Pro výběr zařízení dotazníkového šetření mezi rodiči byla zvolena dvě kritéria. Prvním z nich byla možnost poměrně velkého množství respondentů a druhým byla zkušenost z dobré spolupráce z předešlých šetření.

Při zadávání otázek byla zohledněna i možnost neochoty rodičů při vyplňování podobných výzkumných šetření, a proto bylo zvoleno pouze deset nejdůležitějších otázek, které by měly směřovat ke zjištění cíle, tedy ke zhodnocení úrovně nabídky aktivit pro děti předškolního věku. Většina rodičů hodnotila zdánlivou stručnost velmi kladně a dotazníky ochotně vyplnila. Přesto, že návratnost nebyla stoprocentní, je možno počet respondentů považovat za dostačující. Údaj o počtu je uveden v celkovém hodnocení v kapitole 5.4.

Nejprve jsou vyhodnoceny výsledky v jednotlivých zařízeních s následným celkovým hodnocením.

Přehled otázek je řazen stejně jako v dotazníku. Některé otázky jsou z důvodu lepší přehlednosti zařazeny do tabulek.

Komentáře všech otázek jsou uvedeny v celkovém hodnocení.

Dům dětí a mládeže Stonožka

Otázka číslo 1: Pohlaví dítěte:

Celkem: 57 chlapec: 28 děvče: 29.

Otázka číslo 2: Věk dítěte:

2 - 7 let

Otázka číslo 3: Chodí dítě do mateřské školy:

ANO: 30 NE: 27

Otázka číslo 4: Volný čas tráví dítě převážně:

- a) společně s rodinou pouze doma: **0**
- b) společně s rodinou – doma, výlety, pravidelné akce pro rodiny s dětmi, příležitostné akce pro rodiny s dětmi: **48**
- c) vlastní aktivity dítěte bez účasti rodičů – kroužky, akce pro děti: **57**

Otázka číslo 5: O trávení volného času vašeho dítěte:

- a) rozhodujete sami: **5**
- b) rozhodujete po konzultaci s dítětem: **52**

Otázka číslo 6: Volný čas tráví dítě v těchto organizacích:**Tabulka 5: Organizace 1**

Organizace	Název aktivity + počet dětí	Přítomnost rodičů	
		ANO	NE
DDM Stonožka	Kroužky 57	11	46
	Červík 49	49	
	Tábory 13		13
Mateřská škola	Kroužky 4	0	4
Mateřské centrum	5	5	0
Základní umělecká škola	0	0	0
Sportovní klub	3	0	3
TJ Sport pro všechny	0	0	0
TJ Spartak	0	0	0
Městský fotbalový klub	0	0	0
Celkem	131	65	66

Jinde – prosím vypište:**Za účasti rodičů:** Relaxační centrum Eden – cvičení maminky s dětmi.

Otázka číslo 7: Znáš nabídku aktivit, které se konají v jednotlivých zařízeních.

Tabulka 6: Informovanost 1

Organizace	ANO	NE	NEVÍME, KDE NABÍDKU HLEDAT
DDM Stonožka	57	0	0
Mateřská škola	30	27	0
Mateřské centrum	38	19	0
Základní umělecká škola	35	22	0
Sportovní klub	20	37	0
TJ Sport pro všechny	10	47	0
TJ Spartak	37	20	0
Městský fotbalový klub	15	42	0

Otázka číslo 8: Jste spokojeni s materiálním vybavením jednotlivých zařízení?

Tabulka 7: Materiální vybavení 1

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka	40	8	7	2	0
Mateřská škola	28	2	0	0	27
Mateřské centrum	13	11	12	2	19
Základní umělecká škola	0	0	0	0	57
Sportovní klub	3	12	0	0	42
TJ Sport pro všechny	0	8	0	0	49
TJ Spartak	0	15	0	0	42
Městský fotbalový klub	3	0	0	0	54

Otázka číslo 9: Jste spokojeni s prostředím v jednotlivých zařízeních: (vzhled budovy a okolí, vzhled kluboven,...).

Tabulka 8: Prostředí 1

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka	10	Klubovny ano 25	10	Budova 12	0
Mateřská škola	24	6	0	0	27
Mateřské centrum	5	12	0	6	34
Základní umělecká škola	0	25	0	0	32
Sportovní klub	14	0	0	0	43
TJ Sport pro všechny	5	0	0	0	52
TJ Spartak	6	18	8	4	21
Městský fotbalový klub	4	0	0	0	53

Otázka číslo 10: V celkové nabídce postrádám tyto aktivity, kroužky:

Hasičský kroužek, hudební kroužek pro nejmenší například hra na klávesy.

„Nic nám v nabídce nechybí.“

Mateřská škola Rašínova

Otázka číslo 1: Pohlaví dítěte:

Celkem: 63 chlapec: 31 děvče: 32

Otázka číslo 2: Věk dítěte:

3 - 7 let

Otázka číslo 3: Chodí dítě do mateřské školy:

ANO: 63 NE: 0

Otázka číslo 4: Volný čas tráví dítě převážně:

a) společně s rodinou pouze doma: 3

b) společně s rodinou – doma, výlety, pravidelné akce pro rodiny s dětmi, příležitostné akce pro rodiny s dětmi: c) vlastní aktivity dítěte bez účasti rodičů – kroužky, akce pro děti: 57

Otázka číslo 5: O trávení volného času vašeho dítěte:a) rozhodujete sami: **12**b) rozhodujete po konzultaci s dítětem: **51****Otázka číslo 6: Volný čas tráví dítě v těchto organizacích:****Tabulka 9: Organizace 2**

Organizace	Název aktivity + počet dětí	Přítomnost rodičů	
		ANO	NE
DDM Stonožka	Kroužky 31	0	31
Mateřská škola	Kroužky 27	0	27
Mateřské centrum	2	2	0
Základní umělecká škola	8	0	8
Sportovní klub	6	0	6
TJ Sport pro všechny	7	2	5
TJ Spartak	5	5	0
Městský fotbalový klub	5	1	4
Celkem	91	10	81

Jinde- prosím vypište:**Za účasti rodičů:** Římsko- katolická farnost 3, Sbor církve bratrské 3,

TJ Sokol Krčín – cvičení rodičů s dětmi 2

Bez účasti rodičů: Stepík 1, Centrum Najáda – plavání 8, Skaut 1, Florbal 1

Otázka číslo 7: Znáš nabídku aktivit, které se konají v jednotlivých zařízeních.

Tabulka 10: Informovanost 2

Organizace	ANO	NE	NEVÍME, KDE NABÍDKU HLEDAT
DDM Stonožka	58	0	5
Mateřská škola	62	1	0
Mateřské centrum	35	12	16
Základní umělecká škola	27	19	17
Sportovní klub	18	19	26
TJ Sport pro všechny	11	23	29
TJ Spartak	20	24	19
Městský fotbalový klub	16	43	4

Otázka číslo 8: Jste spokojeni s materiálním vybavením jednotlivých zařízení?

Tabulka 11: Materiální vybavení 2

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka	15	16	0	0	32
Mateřská škola	47	9	1	0	6
Mateřské centrum	9	9	5	0	40
Základní umělecká škola	17	5	0	0	41
Sportovní klub	11	4	0	0	48
TJ Sport pro všechny	8	4	0	0	51
TJ Spartak	5	4	1	0	53
Městský fotbalový klub	10	5	0	0	48

Otázka číslo 9: Jste spokojeni s prostředím v jednotlivých zařízeních: (vzhled budovy a okolí, vzhled kluboven,...).

Tabulka 12: Prostředí 2

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka	7	20	13	12	11
Mateřská škola	37	9	6	11	0
Mateřské centrum	10	14	2	0	37
Základní umělecká škola	16	5	3	0	39
Sportovní klub	7	10	0	0	46
TJ Sport pro všechny	1	7	2	1	52
TJ Spartak	3	8	0	0	52
Městský fotbalový klub	4	13	0	0	46

Otázka číslo 10: V celkové nabídce postrádám tyto aktivity, kroužky:

Kroužek pohybových aktivit, zaměřený na všechny sporty, pro zábavu, oddechově pro předškolní děti a 1. stupeň – seznámení s pohybovými aktivitami.

Francouzský a italský jazyk pro předškolní děti v DDM. Hra na flétnu. Pozdější začátky kroužků – pracující rodiče.

„Vzhledem k většímu počtu dětí se naše děvčata nevešla do kroužku s tancováním pro mladší děti do DDM Stonožka a do ZUŠ pracující rodiče nestíhají“.

Ocenění za zlepšení kvality dětských hřišť, bylo by dobré pokračovat i u hřišť ostatních.

Mateřská škola Na Františku

Součástí této školy je i MŠ Pod Výrovem, která se na výzkumu podílela.

Otázka číslo 1: Pohlaví dítěte:

Celkem: 33 chlapec: 13 děvče: 20

Otázka číslo 2: Věk dítěte:

3 - 6 let

Otázka číslo 3: Chodí dítě do mateřské školy:

ANO: 33 NE: 0

Otázka číslo 4: Volný čas tráví dítě převážně:

a) společně s rodinou pouze doma: 6

b) společně s rodinou – doma, výlety, pravidelné akce pro rodiny s dětmi, příležitostné akce pro rodiny s dětmi: 23

c) vlastní aktivity dítěte bez účasti rodičů – kroužky, akce pro děti: 6

Otázka číslo 5: O trávení volného času vašeho dítěte:

a) rozhodujete sami: 1

b) rozhodujete po konzultaci s dítětem: 32

Otázka číslo 6: Volný čas tráví dítě v těchto organizacích:**Tabulka 13: Organizace 3**

Organizace	Název aktivity + počet dětí	Přítomnost rodičů	
		ANO	NE
DDM Stonožka	Kroužky 8 Červík 6 Tábory 3	6	8 3
Mateřská škola	Kroužky 11	0	11
Mateřské centrum	1	1	0
Základní umělecká škola	12	0	12
Sportovní klub	10	6	4
TJ Sport pro všechny	6	2	4
TJ Spartak	1	1	0
Městský fotbalový klub	3	0	3
Celkem	61	16	45

Jinde – prosím vypište:**Za účasti rodičů:** TJ Sokol Krčín – cvičení rodičů s dětmi 1**Bez účasti rodičů:** Stepík 3, Centrum Najáda – plavání 4, Albatros 1, TJ Sokol Mezilesí 2

Otázka číslo 7: Znáš nabídku aktivit, které se konají v jednotlivých zařízeních.

Tabulka 14: Informovanost 3

Organizace	ANO	NE	NEVÍME, KDE NABÍDKU HLEDAT
DDM Stonožka	27	6	0
Mateřská škola	30	3	0
Mateřské centrum	20	13	0
Základní umělecká škola	24	9	0
Sportovní klub	9	24	0
TJ Sport pro všechny	14	19	0
TJ Spartak	11	20	2
Městský fotbalový klub	9	22	2

Otázka číslo 8: Jste spokojeni s materiálním vybavením v jednotlivých zařízeních?

Tabulka 15: Materiální vybavení 3

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka	3	9	2	0	19
Mateřská škola	8	17	4	0	4
Mateřské centrum	2	9	1	0	21
Základní umělecká škola	2	11	2	1	17
Sportovní klub	2	3	0	0	28
TJ Sport pro všechny	1	5	2	0	25
TJ Spartak	1	1	0	0	31
Městský fotbalový klub	1	2	0	0	30

Otázka číslo 9: Jste spokojeni s prostředím v jednotlivých zařízeních: (vzhled budovy a okolí, vzhled kluboven,...)

Tabulka 16: Prostředí 3

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka	2	6	7	3	15
Mateřská škola	17	11	2	3	0
Mateřské centrum	3	8	2	1	19
Základní umělecká škola	3	14	1	0	15
Sportovní klub	1	3	0	0	29
TJ Sport pro všechny	0	2	3	0	28
TJ Spartak	0	3	2	0	28
Městský fotbalový klub	2	1	0	0	30

Otázka číslo 10: V celkové nabídce postrádám tyto aktivity, kroužky:

Kroužky: sportovní – florbal a další kolektivní sporty, astrologie, modelářství.

„Nejedná se přímo o kroužky, ale chybí mi nějaký větší prostor k využití pro jízdu na koloběžce, kole, kolečkových bruslích a v zimě nějaký menší svah na sánkování pro menší děti (chybí mi „stárovka“ mého dětství)“.

Mateřská škola Krčín

Otázka číslo 1: Pohlaví dítěte:

Celkem: 22 chlapec: 13 děvče: 9

Otázka číslo 2: Věk dítěte:

3 - 6 let

Otázka číslo 3: Chodí dítě do mateřské školy:

ANO: 22 NE: 0

Otázka číslo 4: Volný čas tráví dítě převážně:

- a) společně s rodinou pouze doma: **2**
- b) společně s rodinou – doma, výlety, pravidelné akce pro rodiny s dětmi, příležitostné akce pro rodiny s dětmi: **17**
- c) vlastní aktivity dítěte bez účasti rodičů – kroužky, akce pro děti: **4**

Otázka číslo 5: O trávení volného času vašeho dítěte:

- a) rozhodujete sami: **0**
- b) rozhodujete po konzultaci s dítětem: **22**

Otázka číslo 6: Volný čas tráví dítě v těchto organizacích:**Tabulka 17: Organizace 4**

Organizace	Název aktivity + počet dětí	Přítomnost rodičů	
		ANO	NE
DDM Stonožka	Kroužky 10 Červík 10	10	10
Mateřská škola	Kroužky 8	0	8
Mateřské centrum	2	2	0
Základní umělecká škola	4	0	4
Sportovní klub	1	1	0
TJ Sport pro všechny	0	0	0
TJ Spartak	6	4	2
Městský fotbalový klub	2	0	2
Celkem	43	17	26

Jinde – prosím vypište:**Za účasti rodičů:** TJ Sokol Krčín – cvičení rodičů s dětmi 2**Bez účasti rodičů:** Stepík 1

Otázka číslo 7: Znáš nabídku aktivit, které se konají v jednotlivých zařízeních.

Tabulka 18: Informovanost 4

Organizace	ANO	NE	NEVÍME, KDE NABÍDKU HLEDAT
DDM Stonožka	18	4	0
Mateřská škola	21	1	0
Mateřské centrum	13	9	0
Základní umělecká škola	16	6	0
Sportovní klub	9	13	0
TJ Sport pro všechny	4	17	1
TJ Spartak	10	11	1
Městský fotbalový klub	8	14	0

Otázka číslo 8: Jste spokojeni s materiálním vybavením jednotlivých zařízení?

Tabulka 19: Materiální vybavení 4

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka	4	9	0	0	9
Mateřská škola	7	13	1	0	1
Mateřské centrum	3	7	0	0	12
Základní umělecká škola	0	7	0	1	14
Sportovní klub	0	3	0	0	19
TJ Sport pro všechny	0	0	0	0	22
TJ Spartak	0	3	0	0	19
Městský fotbalový klub	1	1	0	0	20

Otázka číslo 9: Jste spokojeni s prostředím v jednotlivých zařízeních: (vzhled budovy a okolí, vzhled kluboven,...)

Tabulka 20: Prostředí 4

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka	2	8	3	0	9
Mateřská škola	6	12	1	0	3
Mateřské centrum	4	7	1	0	10
Základní umělecká škola	0	9	0	1	12
Sportovní klub	0	1	0	0	21
TJ Sport pro všechny	0	0	0	0	22
TJ Spartak	0	3	1	0	18
Městský fotbalový klub	1	1	0	0	20

Otázka číslo 10: V celkové nabídce postrádám tyto aktivity, kroužky:

Kroužky: sportovní aktivity pro děvčata – gymnastika, míčové hry, různé kroužky v Krčíně.

„Jsem spokojená.“

Mateřské centrum Na záměčku

Otázka číslo 1: Pohlaví dítěte:

Celkem: 7 chlapec: 4 děvče: 3

Otázka číslo 2: Věk dítěte:

1 - 3 roky

Otázka číslo 3: Chodí dítě do mateřské školy:

ANO: 0

NE: 7

Otázka číslo 4: Volný čas tráví dítě převážně:

a) společně s rodinou pouze doma: 0

b) společně s rodinou – doma, výlety, pravidelné akce pro rodiny s dětmi, příležitostné akce pro rodiny s dětmi: 7

c) vlastní aktivity dítěte bez účasti rodičů – kroužky, akce pro děti: **0**

Otázka číslo 5: O trávení volného času vašeho dítěte:

a) rozhodujete sami: **7**

b) rozhodujete po konzultaci s dítětem: **0**

Otázka číslo 6: Volný čas tráví dítě v těchto organizacích:

Tabulka 21: Organizace 5

Organizace	Název aktivity + počet dětí	Přítomnost rodičů	
		ANO	NE
DDM Stonožka	Červík 3	3	0
Mateřská škola	0	0	0
Mateřské centrum	7	7	
Základní umělecká škola	0	0	0
Sportovní klub	0	0	0
TJ Sport pro všechny	0	0	0
TJ Spartak	0	0	0
Městský fotbalový klub	0	0	0
Celkem	10	10	0

Jinde – prosím vypište:

Za účasti rodičů: Bazén 1

Otázka číslo 7: Znáš nabídku aktivit, které se konají v jednotlivých zařízeních.

Tabulka 22: Informovanost 5

Organizace	ANO	NE	NEVÍME, KDE NABÍDKU HLEDAT
DDM Stonožka	3	4	0
Mateřská škola	1	6	0
Mateřské centrum	7	0	0
Základní umělecká škola	1	6	0
Sportovní klub	1	6	0
TJ Sport pro všechny	0	7	0
TJ Spartak	0	7	0
Městský fotbalový klub	0	7	0

Otázka číslo 8: Jste spokojeni s materiálním vybavením jednotlivých zařízení?

Tabulka 23: Materiální vybavení 5

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka	0	0	0	0	7
Mateřská škola	0	0	0	0	7
Mateřské centrum	4	3	0	0	0
Základní umělecká škola	0	0	0	0	7
Sportovní klub	0	0	0	0	7
TJ Sport pro všechny	0	0	0	0	7
TJ Spartak	0	0	0	0	7
Městský fotbalový klub	0	0	0	0	7

Otázka číslo 9: Jste spokojeni s prostředím v jednotlivých zařízeních: (vzhled budovy a okolí, vzhled kluboven,...).

Tabulka 24: Prostředí 5

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka	0	1	0	0	6
Mateřská škola	0	0	0	0	7
Mateřské centrum	5	2	0	0	0
Základní umělecká škola	0	0	0	0	7
Sportovní klub	0	0	0	0	7
TJ Sport pro všechny	0	0	0	0	7
TJ Spartak	0	0	0	0	7
Městský fotbalový klub	0	0	0	0	7

Otázka číslo 10: V celkové nabídce postrádám tyto aktivity, kroužky:

„Prozatím nic“.

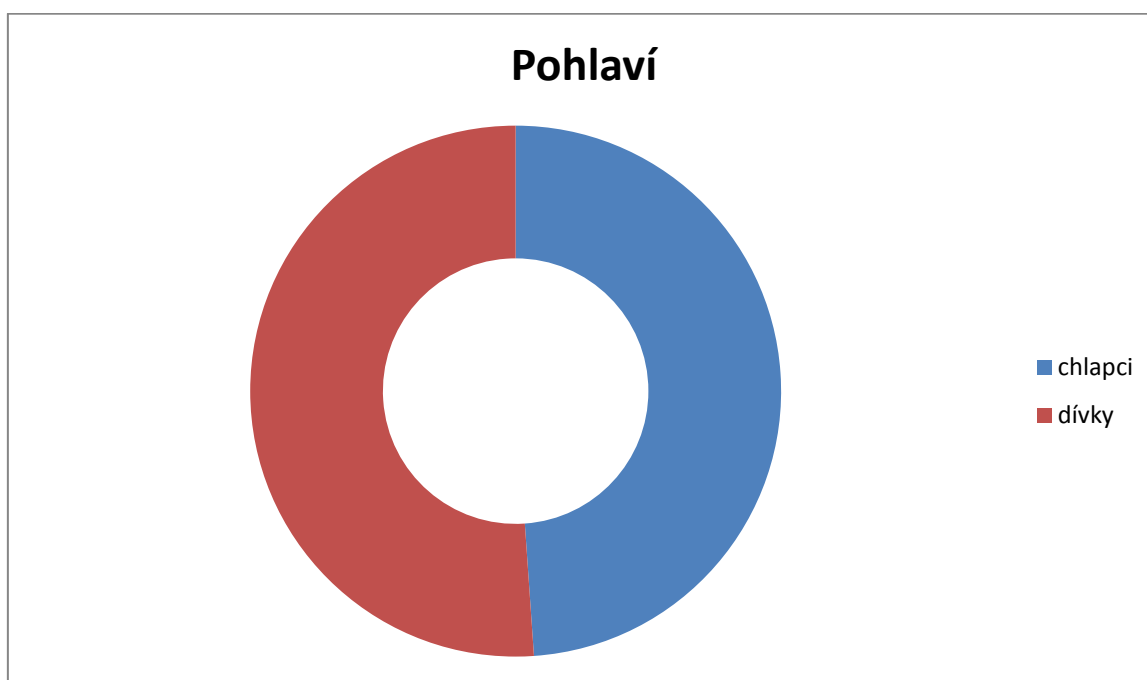
5.4 Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření

Neméně důležitou pro náš výzkum je stejně jako část zaměřená na organizace, část tato, která je zaměřena na výsledky dotazníkových šetření. Po několika úpravách je zpracována tak, aby byla (dle vlastního názoru) přehledná i pro čtenáře, který se problematikou nezabývá.

Otázka číslo 1: Pohlaví dítěte:

Celkem: 182 chlapec: 89 děvče: 93

Graf 1: Pohlaví

Komentář k otázce 1:

V souvislosti se zkušenostmi z vlastních předešlých šetření, byla v počáteční fázi příprav přítomna i myšlenka na rozdíl v počtu chlapců a dívek. V dřívějších pracích v časovém horizontu asi pěti let nazpátek, byl poměr ve prospěch dívek značně patrný.

Nejen z numerických hodnot, ale zejména z grafického vyjádření je možno vyčíst pouze nepatrný rozdíl.

Z mého pohledu je vyrovnanost pohlaví prospěšná při všech činnostech v jednotlivých zařízeních. Přímou z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že se lépe pracuje se smíšeným téměř vyrovnaným kolektivem. Převaha dívek vede ve většině případů k tendenci vytváření malých

skupinek, do kterých ty ostatní nesmí. V některých případech dokáží velmi necitlivým způsobem zasáhnout své vrstevníky tak, že tyto děti odmítají další účast v daném kolektivu (koedukované taneční kroužky). U chlapců se tyto problémy příliš nevyskytují, ti mají spíše tendenci řešit vše rychle za pomoci svých fyzických schopností.

Ideální je proto smíšená skupina, kde k výše uvedeným problémům většinou nedochází.

Otázka číslo 2: Věk dítěte:

2 - 7 let

Komentář k otázce 2:

Dolní hranice vymezení dvěma roky věku vychází z údajů o věku klientů v DDM Stonožka a MC Na zámečku.

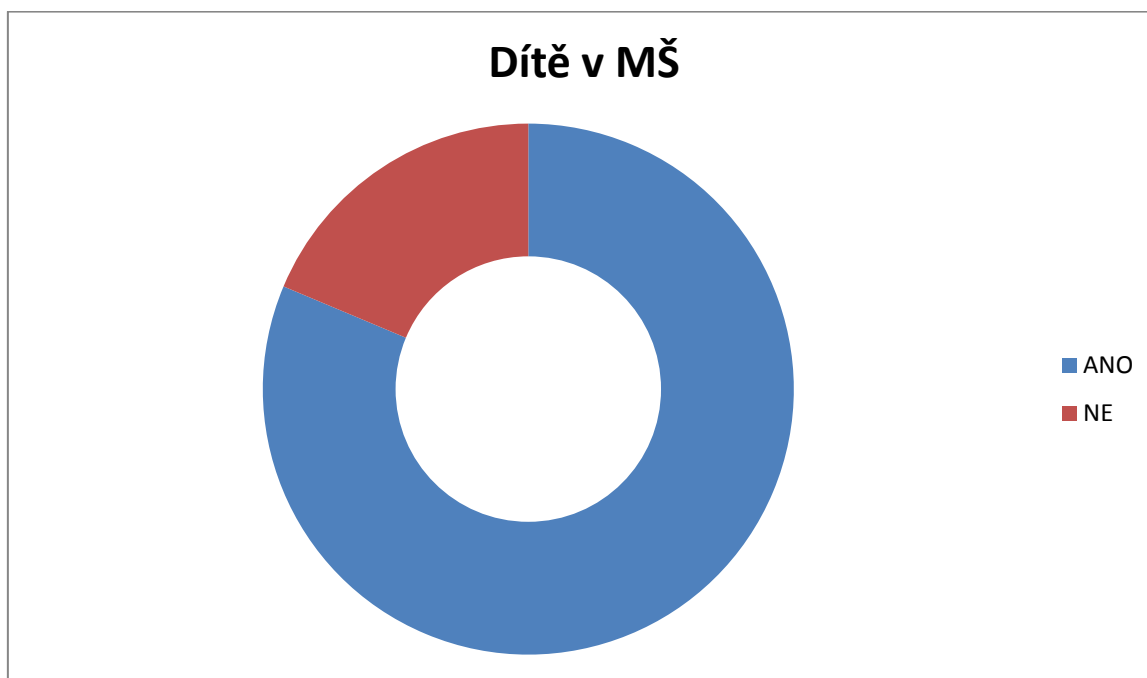
Vymezení hranice až do sedmi let by se mohlo zdát nepřesné, ale pracujeme s dětmi, které mají odklad školní docházky.

Odklad školní docházky se v některých případech může jevit jako zbytečný, ale z vlastní zkušenosti z odkladu školní docházky mého syna, mohu potvrdit, že zejména u chlapců, je ve většině případů dobrým počinem pro další vývoj.

Otázka číslo 3: Chodí dítě do mateřské školy:

ANO: 148 NE: 34

Graf 2: Dítě v MŠ

Komentář k otázce 3:

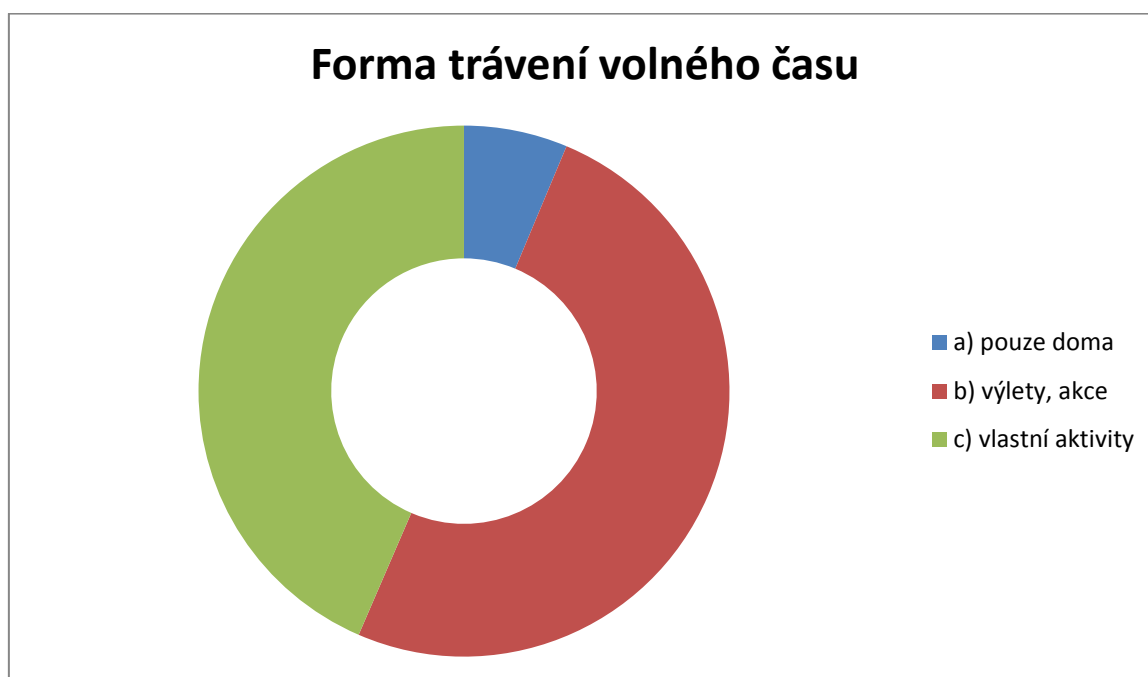
V případech odpovědi „NE“ se jedná o malé děti, které ještě do MŠ nechodí. Tento údaj je důležitý pro návaznost dalších otázek, kde by bez ujasnění skutečnosti mohlo dojít ke zkreslení výsledků, kde se hodnotí účast dětí na jednotlivých aktivitách, či informovanost rodičů.

Ne všichni rodiče dětí od dvou do tří let vyhledávají kolektivní činnosti pro své ratolesti, proto je důležité toto zohlednit v dalším hodnocení.

Otázka číslo 4: Volný čas tráví dítě převážně:

- a) společně s rodinou pouze doma: **18**
- b) společně s rodinou – doma, výlety, pravidelné akce pro rodiny s dětmi, příležitostné akce pro rodiny s dětmi: **143**
- c) vlastní aktivity dítěte bez účasti rodičů – kroužky, akce pro děti: **124**

Graf 3: Forma trávení volného času

Komentář k otázce 4:

Otázka zjišťovala formu trávení volného času dětí. Numerické výsledky neodpovídají konečnému součtu respondentů, ale není to z důvodu špatných součtů, rodiče zde využili možnosti vyplnění více odpovědí.

Podle mého názoru jsou výsledky, které jsou dobře patrné z grafu, více než uspokojivé. Ve většině případů tráví rodiny volný čas formou společných výletů a akcí, nezanedbatelnou část volného času dětí tvoří i vlastní aktivity bez účasti rodičů.

Společné trávení volného času dětí s rodinou pouze doma tvoří nepatrnou část a není třeba ji přikládat větší význam a dále zkoumat. Výzkum tohoto charakteru by bylo možné a zřejmě potřebné ve chvíli, kdy by došlo k velkému poklesu klientů v některých organizacích.

Otázka číslo 5: O trávení volného času vašeho dítěte:

a) rozhodujete sami: 25

b) rozhodujete po konzultaci s dítětem: 157

Komentář k otázce 5:

Výsledek této otázky je trochu překvapivý, očekávala jsem větší počet odpovědí v možnosti a), neboť ze své praxe mám spíš dojem, že rodiče se svými dětmi příliš nediskutují o tom, jaké jsou možnosti.

Otázka číslo 6: Volný čas tráví dítě v těchto organizacích:**Tabulka 25: Organizace 6**

Organizace	Název aktivity + počet dětí	Přítomnost rodičů	
		ANO	NE
DDM Stonožka	Kroužky 117	68	117
	Červík 68		
	Tábory 16		16
Mateřská škola	Kroužky 50	0	50
Mateřské centrum	17	17	0
Základní umělecká škola	24	0	24
Sportovní klub	20	7	13
TJ Sport pro všechny	13	4	9
TJ Spartak	12	10	2
Městský fotbalový klub	10	1	9
Celkem	347	107	240

Jinde – prosím vypište:**Za účasti rodičů:**

Relaxační centrum Eden: **1**

TJ Sokol Krčín: **7**

TJ Sokol Mezilesí: **1**

Římsko – katolická farnost: **3**

Sbor církve bratrské: **3**

Bez účasti rodičů:

Pohybové centrum Jany Michelové: **5**

Centrum Najáda (plavecký bazén): **12**

Florbal: **1**

Skaut: **2**

Komentář k otázce 6:

Jako u jedné z mála se řešení této otázky dá vyjádřit numerickým součtem, který nám ukazuje na počet dětí, trávících svůj volný čas v daných organizacích ať už za účasti či neúčasti rodičů.

Zdánlivě špatný součet účasti dětí na jednotlivých aktivitách, který opět nekoresponduje s celkovým součtem respondentů, je skutečně pouze zdánlivým. Někteří rodiče uvádí větší počet aktivit u svých dětí, které jsou následně sečteny.

Možnost odpovědi „Jinde:“ je zde zařazena z důvodu nestrannosti, kdy je připuštěno, že existují i další organizace, které nejsou úplně známé, přesto v nich děti svůj čas tráví. Z výsledků vyplývá, že další organizace skutečně existují a stejně jako uvedeným organizacím bude i těmto poskytnuta možnost seznámení se s výsledky výzkumu.

Otázka číslo 7: Znáš nabídku aktivit, které se konají v jednotlivých zařízeních.

Tabulka 26: Informovanost 6

Organizace	ANO	NE	NEVÍME, KDE NABÍDKU HLEDAT
DDM Stonožka	163	14	5
Mateřská škola	144	38	0
Mateřské centrum	113	53	16
Základní umělecká škola	103	62	17
Sportovní klub	57	99	26
TJ Sport pro všechny	39	113	30
TJ Spartak	78	82	22
Městský fotbalový klub	48	128	6

Komentář k otázce 7:

Otázka sedmá měla za úkol zjistit, zda je informovanost rodičů dostatečná, zda rodiče vědí, kde mají nabídky jednotlivých organizací a jejich činností hledat. A zda je propagace ze strany zařízení poskytujících volnočasové aktivity dostatečná.

V případě odpovědi „ANO“ není třeba zaujímat další stanoviska, neboť u všech zařízení alespoň část rodičů nabídku zná.

V případě odpovědi „NE“ je možno usuzovat i na nezájem rodičů tyto aktivity vyhledávat, ale i přes tuto domněnku je třeba vytvořit spojení s alternativou odpovědi „Nevíme, kde nabídku hledat“ a zohlednit v návrzích opatření.

Otázka číslo 8: Jste spokojeni s materiálním vybavením jednotlivých zařízení?

Tabulka 27: Materiální vybavení 6

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka	62	42	9	2	67
Mateřská škola	90	41	6	0	45
Mateřské centrum	31	39	16	2	94
Základní umělecká škola	19	23	2	2	136
Sportovní klub	16	22	0	0	144
TJ Sport pro všechny	9	17	2	0	154
TJ Spartak	6	23	1	0	152
Městský fotbalový klub	15	8	0	0	159

Komentář k otázce 8:

Přehled v tabulce 27, který vypovídá o spokojenosti s materiálním vybavením, poskytuje kvalitní zpětnou vazbu každé organizaci.

Například pro Stonožku byly alarmující výsledky už od sloupce „Převážně ano“ až po „Nevím“, a proto se po rozhovorech s dětmi a jejich rodiči postupně pořizují nové hračky a pomůcky. Na základě požadavků od rodičů byly pořízeny nové kuličky do molitanového bazénu, „minipingpong“ a herní konzole pro malé děti.

Ve sloupci s odpovědí nevím jsou uvedeny poměrně vysoké hodnoty, ale stejně jako v „Komentáři k otázce číslo 3“, je třeba zohlednit možnost, že rodiče se svými malými dětmi zařízení nenavštěvují, nebo nemají možnost srovnání s ostatními zařízeními stejného typu, proto je pro ně tato možnost odpovědi jediná správná.

Otázka číslo 9: Jste spokojeni s prostředím v jednotlivých zařízeních: (vzhled budovy a okolí, vzhled kluboven,...).

Tabulka 28: Prostředí 6

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka	27	59	33	27	36
Mateřská škola	95	38	8	14	27
Mateřské centrum	26	44	5	7	100
Základní umělecká škola	19	53	4	1	105
Sportovní klub	22	14	0	0	146
TJ Sport pro všechny	6	9	5	1	161
TJ Spartak	9	32	11	4	126
Městský fotbalový klub	11	15	0	0	156

Komentář k otázce 9:

Otázka by se mohla jevit jako nesmyslná a nepotřebná, neboť cílem této práce není rekonstrukce budov.

Nicméně poměrně alarmující výsledky jasně ukazují, že vzhled některých je opravdu nehodný vzhledu zařízení pro děti v dnešní moderní době.

V případě MŠ se zde nabízí možnost vyjádření nelibosti respondentů s problematikou šedé barvy omítky, na kterou jsem upozorňovala v kapitole 4.2.1.

Pokud do činností, které organizace provozují, patří i aktivity estetické, potom by se nároky na estetický vzhled budovy měly ještě povýšit nad obecnou mez. Proto otázka do výzkumu patří.

Otázka číslo 10: V celkové nabídce postrádám tyto aktivity, kroužky:

Stěžejní otázka celého výzkumu a hlavního cíle poskytuje několik hodnotných odpovědí, z kterých je možno vyvodit závěry a návrhy opatření. Pro lepší přehlednost jsou uvedeny jednotlivé údaje a k nim hned připojen vlastní komentář:

Kroužky:

Sportovní aktivity - pro děvčata – gymnastika, míčové hry, kroužek pro seznámení s různými druhy sportu všeobecně, florbal.

Komentář:

Florbal v nabídce Florbalového klubu existuje. Ostatní požadavky na pohybové aktivity budou následně projednány se sportovními organizacemi, prozatím nic takového v nabídce není. V závěru bude tento požadavek začleněn do návrhů opatření.

Hudební – hra na klávesy, flétna, všeobecně zaměřený hudební kroužek pro malé děti,

Komentář:

Kroužek flétny funguje už několik let v DDM Stonožka, stejně tak i v MŠ Rašínova, odkud byl tento požadavek vznesen.

Obor hra na klávesy by podle mého názoru nejvíce spadal do ZUŠ, otázkou zůstává, zda je pro děti předškolního věku vhodný. Nejlépe jistě posoudí kvalifikovaní pedagogové ZUŠ na základě návrhu opatření, který jim bude poskytnut.

Jazyky – francouzský, italský.

Komentář:

Na základě vlastních zkušeností nebudu tyto požadavky zahrnovat do návrhů, neboť se domnívám, že se jedná o záležitost silně individuální a tím se zde nabízí možnost i individuálního řešení, například v rámci nabídek soukromých lektorů.

Podle mého názoru je třeba naučit děti především svému rodnému jazyku s dokonalou výslovností a slovní zásobou a teprve potom začít s výukou jazyků cizích.

Ostatní – astrologie, modelářství.

Komentář:

Přemýšlela jsem, zda je nutné komentovat přílišnou ambicióznost některých rodičů, neboť obor astrologie a modelářství zcela jistě nespadá do oblasti aktivit pro předškolní děti. Nicméně kroužek modelářství DDM Stonožka již druhým rokem úspěšně nabízí pro starší děti a určitě nebude na překážku, pokud rodiče přijdou se svým potomkem a samy zhodnotí, zda je kroužek vhodný či nikoli.

Citace rodičů:

Připomínky či hodnocení rodičů zařazuji formou citací, aby byla zachována autentičnost. Taktéž přidávám vlastní komentáře.

„Různé kroužky v Krčíně.“

Komentář:

Tento požadavek zařadím do návrhů opatření a dále projednám s vedením MŠ a ZŠ přímo v Krčíně.

„Pozdější začátky kroužků.“

Komentář:

Tento požadavek nebude možno splnit vzhledem k náročnosti uspořádání rozvrhů kluboven, práce pedagogů či ostatních zaměstnanců ve všech zařízeních.

„Vzhledem k většímu počtu dětí se naše děvčata nevešla do kroužku s tancováním pro mladší děti do DDM Stonožka a do ZUŠ rodiče nestíhají.“

Komentář:

Na základě prověření situace u vedoucích všech tanečních kroužků ve Stonožce, je možno zkonstatovat, že se tato informace nezakládá na pravdě. Vzhledem k anonymitě respondentů, která byla stanovena na začátku výzkumu, není možné řešit situaci konkrétně s rodiči.

„Nejedná se přímo o kroužky, ale chybí mi nějaký větší prostor k využití pro jízdu na koloběžce, kole, kolečkových bruslích a v zimě nějaký menší svah na sáňkování pro menší děti (chybí mi „stárovka“ mého dětství).“

Komentář:

Tato odpověď bude zahrnuta do návrhů opatření, která budou projednávána přímo s naším zřizovatelem.

„Jsem spokojená.“

„Nic nám nechybí.“

„Prozatím nic.“

Komentář:

Předešlé věty, které zazněly v několika případech, není třeba příliš komentovat, jen snad, pokud by se podařilo za pět let výzkum zopakovat a tyto odpovědi převažovaly, mohla bych být taktéž spokojená, že dobrá věc se podařila.

5.5 Zhodnocení průběhu práce

Pokud se ohlédnu na začátek, kdy práce dostávala své první obrysy v podobě tématu, názvu, způsobu a metodách výzkumu, nechce se mi ani uvěřit, že už je to vlastně více než rok. Nemyslela jsem si, že mi to zabere tolik času a ani nevím, zda jsem tolik času ze svého volna chtěla obětovat.

V odborných zdrojích jsem si opět připomněla důležitost volného času pro život člověka. Z vlastní zkušenosti mě tato potřeba společně s důležitou potřebou volnosti, nabádala, abych práci napsala rychle a bez zbytečných přestávek. Teď, když se blížím konečně k závěru, už ani nepočítám změny, které jsem v průběhu udělala. Nepočítám ani přestávky, které jsem z objektivních příčin musela dělat také, nepočítám ani hodiny strávené s počítačem, které zrovna nepatřily k těm nejpříjemnějším. Vzpomínám na opravdu velmi pěkné chvílky, které vznikaly při osobních kontaktech v rámci výzkumu. Podařilo se navázat na osvědčenou spolupráci s lidmi, kteří se pohybují ve stejné „branži“ a podařilo se i najít lidi nové, kteří jsou stejnými „srdcaři“ jako my ostatní.

Celkově hodnotím průběh celé práce velmi pozitivně, bez větších problémů. Vzhledem k tomu, že v současné době pro mě osobně, mé kolegy i další lidi, kteří mi pomáhali, má práce svůj význam, mohu snad i doufat, že se mi podaří ve spolupráci se zřizovatelem uskutečnit návrhy opatření v plné míře.

6 Návrh opatření

Opatření 1:

Informovanost:

- Všechny organizace: zkvalitnění propagace formou spolupráce mezi zařízeními, která by spočívala například v odkazech na ostatní v rámci internetových stránek, informačních letáků, nástěnek, informačních panelů, apod.

Opatření 2 :

Rozšíření nabídky pro předškolní děti na základě poptávky jednotlivých organizací:

Sportovní oddíly, kluby:

- zařadit do nabídky sportovní oddíly se všeobecným seznámením s různými druhy sportů,
- míčové hry,
- gymnastika,

ZUŠ:

- hra na klávesy,

DDM Stonožka:

- všeobecně zaměřený hudební kroužek,

MŠ a ZŠ Krčín:

- rozšířit nabídku kroužků pro předškolní děti,

Zřizovatel:

- najít možnost pro prostor zimních radovánek,
- najít prostor vhodný pro jízdu na koloběžce, kole a kolečkových bruslích,

Závěr

„Cílem výzkumu je vytvořit ucelený přehled o aktivitách, které město nabízí v oblasti volného času pro předškolní děti, o informovanosti rodičů o těchto aktivitách, o názorech rodičů i dětí, zda je nabídka dostatečná.“

Vymezený cíl byl splněn.

Na začátku práce byl stanoven výše uvedený cíl, v závěru už jen zbývá zhodnotit, zda se vše podařilo uskutečnit v plné míře.

Ucelený přehled o aktivitách, které město nabízí v oblasti volného času pro předškolní děti je zpracován na základě výsledků dotazníkového šetření a na základě rozhovorů, při kterých byly získány hodnotné informace.

Přehled je zpracován podrobně za každou organizaci zvlášť tak, aby mohl být použit jako podklad k celkovému hodnocení a zároveň aby poskytoval možnost dalšího využití pro jednotlivá zařízení.

Z přehledu dále vyplývají informace o propagaci, která má za úkol informovat klienty o své činnosti. I v tomto případě je zvolena forma dělení na jednotlivé organizace. Z výsledků je patrné, že i přes poměrně dobře zajištěnou propagaci v jednotlivých organizacích, nepronikají informace ke klientům tak, jak bychom si přáli.

V oblasti spokojenosti s nabídkou byly požadavky rodičů podchyceny a zpracovány v návrhu opatření, který je veden směrem k organizacím a zřizovateli jako námět pro zkvalitnění činnosti.

Seznam zkratk:

DDM – Dům dětí a mládeže

MŠ – Mateřská škola

ZUŠ – Základní umělecká škola

MC – Mateřské centrum

SK – Sportovní klub

TJSPV – Tělovýchovná jednota sport pro všechny

TJ Spartak – Tělovýchovná jednota Spartak

TJ Sokol – Tělovýchovná jednota Sokol

Seznam tabulek a grafů:

Tabulka 1: Programy pro celé rodiny

Tabulka 2: Programy a doprovod rodičů, bez doprovodu rodičů

Tabulka 3: Pravidelné a nepravidelné aktivity

Tabulka 4: Počet klientů

Tabulka 5: Organizace 1

Tabulka 6: Informovanost 1

Tabulka 7: Materiální vybavení 1

Tabulka 8: Prostředí 1

Tabulka 9: Organizace 2

Tabulka 10: Informovanost 2

Tabulka 11: Materiální vybavení 2

Tabulka 12: Prostředí 2

Tabulka 13: Organizace 3

Tabulka 14: Informovanost 3

Tabulka 15: Materiální vybavení 3

Tabulka 16: Prostředí 3

Tabulka 17: Organizace 4

Tabulka 18: Informovanost 4

Tabulka 19: Materiální vybavení 4

Tabulka 20: Prostředí 4

Tabulka 21: Organizace 5

Tabulka 22: Informovanost 5

Tabulka 23: Materiální vybavení 5

Tabulka 24: Prostředí 5

Tabulka 25: Organizace 6

Tabulka 26: Informovanost 6

Tabulka 27: Materiální vybavení 6

Tabulka 28: Prostředí 6

Graf 1: Pohlaví

Graf 2: Dítě v MŠ

Graf 3: Forma trávení volného času

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam knižních publikací

- ATKINSONOVÁ, R., ATKINSON, R., SMITH, E., BEM, D., NOLEN-HOEKSEMA, S. *Psychologie*. Praha : Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-85605-35-X.
- ČMEJRKOVÁ, S., DANEŠ, F., SVĚTLÁ, J. *Jak napsat odborný text*. Praha : Leda, 1999. ISBN 80-85927-69-1.
- DOHNAL, T. *Koncepce a metodika systému komunální rekreace na úrovni obce*. Olomouc : Univerzita Palackého, 2002. ISBN 80-2440-492-3.
- HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Velký psychologický slovník*. Vyd. 4. Praha : Portál, 2010, s. 684, ISBN 978-80-7367-686-5.
- HODAŇ, B. *Úvod do tělesné kultury*. Olomouc : Univerzita Palackého, 1997. ISBN 80-7067-782-1.
- HELUS, Z. *Psychologie*. Praha : Fortuna, 1995. ISBN 80-7168-245-4.
- HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Praha : Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5.
- HOLOUŠOVÁ, D., KROBOTOVÁ, M. *Diplomové a závěrečné práce*. Olomouc : Univerzita Palackého, 2008. ISBN 80-244-1237-3.
- JANDOUREK, J. *Úvod do sociologie*. Praha : Portál, 2003. ISBN 80-7178-749-3.
- LANGMEIER, J., KŘEJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. Vyd. 3. Praha : Grada Publishing, 1998. ISBN 80-7169-195-X
- MATĚJČEK, Z. *Prvních šest let ve vývoji a výchově dítěte*. Praha : Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-0870-1.
- PÁVKOVÁ, J., HÁJEK, B., HOFBAUER, B., HRDLÍČKOVÁ, V., PAVLÍKOVÁ, A. *Pedagogika volného času*. 1. vyd. Praha : Portál, 1999, 15 s. ISBN 80-7178-295-5.
- PETRUSEK, M., WINKLER, J. *Velký sociologický slovník*. Praha : Karolinum, 1997, s. 156, ISBN 80-7184-164-1.

Elektronické informační zdroje:

CEP. *Strategický plán města Nové Město nad Metují: Analytická část: Profil města* [online]. Hradec Králové: CEP, 2007. [cit. 2011-12-12]. Dostupný také z WWW: <http://www.novemestonm.cz/dokumenty-mesta/strategicky-plan-mesta/strategicky-plan-mesta-nove-mesto-nad-metuji-do-roku-2020.html>

Úvod do vývoje člověka: Předškolní věk [online]. 2008. [cit. 2011-12-10]. Dostupný také z WWW: http://www.vaj.ic.cz/z_menu/pskolak1.html

Úmluva o právech dítěte: [online]. 1989. [cit. 2011-12-12]. Dostupný také z WWW: <http://www.crdm.cz/publikace/umluva/>

Zájmové vzdělávání [online]. 2006. [cit. 2011-02-12]. Dostupný také z WWW: (<http://www.msmt.cz/>)

Mateřská centra [online]. 2009. [cit. 2011-02-12]. Dostupný také z WWW: <http://www.materska-centra.cz/sit-mc-v-cr/co-jsou-mc/>

Seznam příloh:

Příloha 1: Dotazník pro rodiče

Příloha 2: Záznam z rozhovoru v MŠ Krčín

Příloha 3: Fotografie z DDM Stonožka

Příloha 4: Fotografie z MŠ Rašínova

Příloha 5: Fotografie z MŠ František

Přílohy:

Příloha 1: Dotazník pro rodiče 1. strana

ANALÝZA STAVU VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT PRO PŘEDŠKOLNÍ DĚTI V NOVÉM MĚSTĚ NAD METUJÍ

DOTAZNÍK RODIČE

Vážení rodiče, prosím o Vaše laskavé vyplnění tohoto dotazníku, který bude sloužit pro vyhodnocení poptávky a případné rozšíření nabídky volnočasových aktivit pro Vaše děti v DDM Stonožka a dalších organizacích, zabývajících se touto problematikou. Děkuji! Dáša Rudolfová, ředitelka DDM Stonožka

1. Pohlaví dítěte: ☒ chlapec ☐ děvče
(zakroužkujte prosím jednu možnost)

2. Věk: PĚT LET a 2 měsíce
(prosím vypište)

3. Chodí dítě do mateřské školy: ☒ ANO ☐ NE
(zakroužkujte prosím jednu možnost)

4. Volný čas tráví dítě převážně:
(zakroužkujte prosím jednu možnost)

a/ společně s rodinou pouze doma

☒ b/ společně s rodinou – doma, výlety, pravidelné akce pro rodiny s dětmi, příležitostné akce pro rodiny s dětmi

c/ vlastní aktivity dítěte bez účasti rodičů – kroužky, akce pro děti

5. O trávení volného času vašeho dítěte:
(zakroužkujte prosím jednu možnost)

a/ rozhodujete sami

☒ b/ rozhodujete po konzultaci s dítětem

6. Volný čas tráví dítě v těchto organizacích:

Organizace	Název aktivity	Přítomnost rodičů	
		ANO	NE
DDM Stonožka			
Mateřská škola	<u>převážně</u>		☒
Mateřské centrum			
Základní umělecká škola	<u>občas chodí na housle</u>	☒	
Sportovní klub			
TJ Asociace sport pro všechny			
TJ Spartak			
Městský fotbalový klub			

Jinde – prosím vypište:

Nelmi rád navštěvuje se svou hmotnou
hrady a zámky ve východních Čechách, (Častolovice, Staré hrady
2x ročně navštěvuje Praha (památky). Rád navštěvuje
Chodil plavat na Rozkoš. koncerty.

Příloha 1: Dotazník pro rodiče 2. strana

7. Znáte nabídku aktivit, které se konají v jednotlivých zařízeních:

Organizace	ANO	NE	NEVÍME, KDE NABÍDKU HLEDAT
DDM Stonožka	X		
Mateřská škola	X		
Mateřské centrum	X		
Základní umělecká škola	X		
Sportovní klub		X	
TJ Asociace sport pro všechny		X	
TJ Spartak	X		
Městský fotbalový klub	X		

Jinde – prosím vyplňte:

8. Jste spokojeni s materiálním vybavením jednotlivých zařízení:

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka		X			
Mateřská škola	X				
Mateřské centrum		X			
Základní umělecká škola	X				
Sportovní klub	X				
TJ Asociace sport pro všechny	X				
TJ Spartak	X				
Městský fotbalový klub	X				

Jinde – prosím vyplňte:

9. Jste spokojeni s prostředím jednotlivých zařízení: (vzhled budovy a okolí, vzhled kluboven,...)

Organizace	MAXIMÁLNĚ	PŘEVÁŽNĚ ANO	ČÁSTEČNĚ	NE	NEVÍM
DDM Stonožka	X				
Mateřská škola	X				
Mateřské centrum		X			
Základní umělecká škola	X				
Sportovní klub	X				
TJ Asociace sport pro všechny					X
TJ Spartak					X
Městský fotbalový klub	X				

Jinde – prosím vyplňte:

plavecký bazén

10. V celkové nabídce postrádám tyto aktivity, kroužky:

francouzský jazyk - DDM
italský jazyk - DDM

Příloha 2: Záznam z rozhovoru v MŠ Krčín

Mateřská škola Krčín

OTÁZKY PRO ORGANIZACE, KTERÉ SE ZABÝVAJÍ VOLNOČASOVÝMI AKTIVITAMI PRO DĚTI V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU

1. Nabízíte programy pro předškolní děti
Projekty: „To hravě zvládnou“, „O človíčkovi“- minimální preventivní program,
„O čem si čteme“, ...
2. Pro celé rodiny – ne (pouze „Dny otevřených dveří“)
3. Pro děti za doprovodu rodičů, **bez doprovodu rodičů** – „Karnevaly“, netradiční dny („Bílý, Kloboukový, Vločkový, Puntíkatý...“), „Čarodějnický rej“, vánoční vystoupení a vystoupení na konci školního roku, ...
4. Pravidelné x nepravidelné aktivity (nabídka + frekvence)
„Chvilky pro šikulky“ – „Hopsálek“ – pohybové aktivity
„Kutílek“ - tvořivé aktivity
„Pískálek“ - výuka hry na flétnu
„Ája“ - výuka prvních anglických slovíček

Všechny aktivity probíhají 1x v týdnu
5. Počet klientů – zapsaných dětí v MŠ celkem 70, chodících průměrně okolo 50 dětí
- aktivit se účastní okolo 15 dětí
6. Forma propagace - informační lístky pro rodiče (dvouměsíční nabídka aktivit, roční plán akcí pro děti, roční plán akcí pro rodiče, projekty v MŠ)
7. Financování – poplatky klientů, příspěvky zřizovatele, sponzor, reklamní činnost, jiné

Aktivity v naší MŠ probíhají v průběhu dopoledne, v rámci vzdělávání dětí - bezplatně

Příloha 3: Fotografie z DDM Stonožka

Budova

Dětský karneval v Klubu Červík

Příloha 4: Fotografie z MŠ Rašínova

Budova

MŠ Rašínova v DDM Stonožka „Dráčkíada“

Příloha 5: Fotografie z MŠ František

Budova

Vystoupení „Lístečku“ na 35. narozeninách DDM Stonožka

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Dagmar Rudolfová
Katedra nebo ústav:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	PhDr. Zuzana Tichá, Ph.D.
Rok obhajoby:	2012

Název práce:	Analýza stavu volnočasových aktivit pro předškolní děti v Novém Městě nad Metují
Název v angličtině:	Analysis of state in leisture time activities for pre-school children in Nové Město nad Metují
Anotace práce:	Diplomová práce je zaměřena na věkovou kategorii předškolních dětí a na organizace, které nabízejí aktivity pro danou věkovou skupinu v jejich volném čase. Analýzou stavu volnočasových aktivit jsou zjištěny nové požadavky dětí a jejich rodičů v oblasti aktivit pro volný čas, zhodnoceny podmínky jednotlivých organizací v oblasti nabídky, materiálního vybavení, formy propagace a možnosti financování. Z výzkumu vyplývá několik opatření a návrhů, které by měly vést ke zkvalitnění činnosti v dané oblasti.
Klíčová slova:	Analýza, rodina, dítě v předškolním věku, volný čas, město, organizace pro trávení volného času, nabídka, poptávka
Anotace v angličtině:	Diploma thesis is concentrated to the age category of pre-school children and to organizations which offer activities for this age group in leisure time. The analysis of the state in leisure time activities finds children's and parents' new demands in leisure time activities. It also evaluates conditions in individual organizations in offers, material equipment, promotion and financial possibilities. The research results in several suggestions and arrangements which should lead to better quality in this range.
Klíčová slova v angličtině:	Analysis, Family, Pre-school child, Leisure time, Town, Organizations in leisure time activities, Offer, Inquiry
Přílohy vázané v práci:	Příloha 1: Dotazník pro rodiče Příloha 2: Záznam z rozhovoru v MŠ Krčín Příloha 3: Fotografie z DDM Stonožka Příloha 4: Fotografie z MŠ Rašínova Příloha 5: Fotografie z MŠ František
Rozsah práce:	82 stran
Jazyk práce:	Čeština

